

*Grau en Filosofia, Política i Economia*  
Treball de Fi de Grau  
Promoció 2015-2019

# **La representació simbòlica del gènere al Parlament de Catalunya**

Todor Radostinov Kolev

Tutoria del treball: Tània Verge Mestre i Andrea Noferini

Universitat Pompeu Fabra, Universidad Autónoma de Madrid, Universidad Carlos III de  
Madrid

## **DECLARACIÓ D'AUTORIA I ORIGINALITAT**

Jo, Todor Radostinov Kolev, certifico que el present treball no ha estat presentat per a l'avaluació de cap altra assignatura, ja sigui en part o en la seva totalitat. Certifico també que el seu contingut és original i que en sóc l'únic/a autor/a, no incloent cap material anteriorment publicat o escrit per altres persones llevat d'aquells casos indicats al llarg del text.

Todor Radostinov Kolev  
Barcelona, 19 de juny de 2019

## **AGRAÏMENTS**

Vull agrair a la meva tutora, Tània Verge Mestre, l'oportunitat brindada en permetre'm participar en el projecte de recerca més ampli en el marc del qual s'ha desenvolupat aquest treball de fi de grau: l'elaboració del Pla d'Igualtat del Parlament de Catalunya.

**Resum:**

El gènere és un significat buit que es dota de significat a través de la representació que els símbols de gènere en fan. Els espais físics parlamentaris evoquen un significat simbòlic, que juntament amb els discursos i comunicacions que emet el Parlament de Catalunya, construeixen el gènere. L'estudi de la representació simbòlica del gènere és important perquè té afectació sobre la vida dels homes i de les dones concretes. El seu contingut normatiu pot tenir impacte en la construcció de les identitats socials i polítiques, a més de ser una eina de control polític i de des(legitimació) de determinats subjectes o identitats. El Parlament de Catalunya evoca diferents significats simbòlics en relació amb el gènere, alguns d'ells normalitzadors de les normes i rols socials de gènere hegemònics, i d'altres orientats a l'apoderament dels subjectes subalterns de la societat patriarcal.

**Paraules clau:** representació simbòlica, símbol, espais físics, discurs, gènere, LGTBI+

## Índex de continguts

1. Introducció .....	5
2. Marc teòric .....	6
2.1. Definint la representació simbòlica .....	6
2.2. La representació simbòlica del gènere .....	9
2.3. El gir discursiu en la representació simbòlica .....	10
2.4. Funcions de la representació simbòlica .....	12
3. Metodologia .....	13
4. Anàlisi de resultats .....	15
4.1. El significat simbòlic dels espais físics.....	15
4.1.1. Anàlisi de l'ús i nomenclatura dels espais parlamentaris des de la perspectiva de gènere.....	15
4.1.2. Estudi del significat simbòlic de les obres artístiques del Palau del Parlament ....	16
4.2. La igualtat de gènere en la comunicació.....	19
4.2.1. Anàlisi discursiva de les declaracions institucionals .....	19
4.2.2. Organització d'actes relatius a la igualtat de gènere, drets de les dones o persones LGTBI+ .....	28
4.2.3. Incorporació de qüestions relacionades amb la igualtat de gènere i la diversitat als materials educatius del Parlament .....	29
4.2.4. Presència de qüestions referides a la igualtat de gènere, drets de les dones i diversitat als mitjans de comunicació del Parlament.....	30
4.2.5. Presència de les dones/LGTBI+ i continguts relatius als mateixos als canals de notícies del Parlament.....	32
5. Conclusions .....	35
6. Bibliografia i referències .....	38
Annexos .....	41

# 1. Introducció

La representació política, en general, i la representació parlamentària, en particular, han estat enteses eminentment com a representació dels interessos de la ciutadania per part del seu corpus de representants, relacionats per un vincle electoral. Ara bé, els parlaments no són només la seu on aquest corpus de representants de la ciutadania es reuneix per a donar veu als interessos i necessitats del seu electorat. El legislatiu exerceix moltes altres funcions a banda de legislar a favor –o en contra– dels interessos ciutadans.

No obstant, el vincle representatiu que confereix als parlaments la condició de la seu de la sobirania popular es manté en totes aquestes altres tasques que van més enllà del vincle electoral amb l'electorat. La representació té lloc en contextos variats, no exclusivament formals ni vinculats al mandat electoral que uneix cada votant amb els i les representants que votaren. El procés de representació també té lloc quan els parlaments obren les seves portes a través de visites guiades dirigides a la ciutadania o quan emeten una declaració per commemorar, celebrar o condemnar algun esdeveniment. En totes aquestes situacions, els parlaments, com a institucions i no com a mers contenidors de l'activitat política exercida pels partits polítics, estan desenvolupant una funció simbòlica que té el potencial de crear un vincle d'identificació (Leston-Bandeira, 2016) amb la ciutadania, és a dir, el potencial de fer que la ciutadania se senti representada i identificada amb el seu parlament i amb els significats i valors que aquest produeix i evoca.

Els parlaments, amb diverses declaracions, documents i altra activitat institucional que realitzen, expressen un compromís amb una determinada visió del món. A través d'aquestes labors construeixen significat i transmeten valors normatius que tenen ressonància en el conjunt de la societat.

Des d'una perspectiva de gènere, els parlaments contribueixen a construir simbòlicament el gènere, és a dir, les categories de dona i d'home i els rols socials i normes de gènere atribuïdes a les mateixes. Aquesta mateixa construcció és després projectada cap a l'exterior de la institució, i pot exercir un efecte en la construcció de les identitats socials dels subjectes i en la (des)legitimació de certes pautes de comportament, a més de ser una eina de control polític de l'organització social de gènere.

Durant els darrers anys, la presència de dones a les cambres legislatives ha començat a incrementar-se. No obstant, per a fer possible la igualtat efectiva, no és suficient amb la presència de dones al poder legislatiu, sinó que cal investigar minuciosament la construcció simbòlica del gènere per tal de poder deconstruir-ne les representacions estereotípiques, les quals poden ser una

rèmora per a la igualtat de gènere, malgrat els avenços paral·lels i simultanis que s'estan produint a nivell de la dimensió descriptiva i substantiva de la representació política.

Per aquest motiu, aquesta recerca té per objectiu respondre a la següent pregunta d'investigació: Quina representació simbòlica del gènere projecta el Parlament de Catalunya de cara a l'exterior de la institució? Aquest treball, a més, presenta un marc d'estudi inclusiu, en el qual es considera també la representació simbòlica de les persones del col·lectiu LGTBI+.

## 2. Marc teòric

### 2.1. Definint la representació simbòlica

La representació simbòlica és una dimensió de la representació política, com ho són també les dimensions descriptiva i substantiva de la representació política. Pitkin (1967) conceptualitza la representació política com un procés que té a veure amb el fet de garantir que diferents grups de la ciutadania tinguin presència als debats polítics en els quals físicament no hi són presents. D'aquesta manera, en sistemes polítics representatius, es produeix un vincle entre agents (aquells que duen a terme la tasca de la representació) i principals (aquells representats pels primers).

Mentre que la representació descriptiva es refereix a l'emmirallament de la societat en el seu corpus de representants –es pregunta per on són els representants literals<sup>1</sup> d'un determinat *cleavage* social– i la representació substantiva es refereix al contingut de la representació –quines polítiques a favor de quins interessos són defensades?–, la representació simbòlica té a veure amb l'evocació de significats, sentiments i valors que els símbols polítics suggereixen i que després són atribuïts al principal que representen o pretenen representar.

Ara bé, no cal confondre la dimensió simbòlica de la representació política amb la noció de política simbòlica entesa com a no substantiva o insignificant. La representació simbòlica és una categoria diferent a la descriptiva i la substantiva, i ha d'ésser entesa com una construcció social i discursiva. Prenent com a referència la teoria del principal-agent proporcionada per Pitkin (1967), l'agent en la representació simbòlica és molt més que un mer mirall *passiu* del principal que representa, com seria en el cas de la representació descriptiva. El símbol, que pren la figura de l'agent en la representació simbòlica, representa d'una manera determinada o d'una altra el principal, en funció del que evoca o encarna (Lombardo i Meier, 2014).

---

<sup>1</sup> Representants literals en el sentit que la similitud o representació és merament física. Per exemple, des de la teoria de la representació descriptiva, una dona representa una dona. El vincle representatiu que uneix l'agent (representant) i el principal (representada) és merament la seva semblança "física". No hi ha un vincle figuratiu. Més endavant s'aprofundirà en la clarificació conceptual.

Per situar l'objecte d'estudi d'aquesta recerca, convé explorar més en profunditat què és la representació simbòlica i què no és, tot diferenciant-la de les altres dimensions de la representació política (però també establint-hi relacions). Mentre que la representació descriptiva és una representació literal del principal per part d'un agent, la representació simbòlica és una producció figurativa del mateix (Lombardo i Meier, 2014, p. 18). Producció i no reproducció, donat la naturalesa construïda dels símbols. Aquesta naturalesa construïda dels símbols fa que la representació simbòlica també, com la representació substantiva, contingui un element substantiu, que posa el focus en quin tipus de contingut és representat quan un símbol representa un principal. No obstant, no cal confondre-la amb la representació substantiva. La representació simbòlica té a veure amb el significat que un determinat agent, visual o discursiu, atribueix a un principal. No es tracta de la representació dels interessos i necessitats d'aquest principal, com seria el cas de la representació substantiva.

Al seu torn, és adient assenyalar que els processos de representació substantiva també poden conduir a processos o contenir elements de representació simbòlica. Per aclarir aquesta darrera distinció teòrica, podem pensar en processos en els quals el principal que és representat en una dimensió simbòlica no és el mateix que està sent substantivament representat. La introducció del debat sobre els permisos de paternitat i maternitat personals i intransferibles dins l'agenda política és un exemple de situació en la qual el vincle representatiu principal no es produeix a nivell simbòlic, sinó substantiu. Sempre i quan la problematització del problema es defineixi en termes d'un repartiment més igualitari de les tasques de cura<sup>2</sup>, en aquesta situació són substantivament representats els interessos de les dones, malgrat els homes també estan sent representats al mateix temps en un pla simbòlic, com a agents que no participen suficientment en aquestes tasques, incomplidors o deficitaris en el seu rol com a pares.

En tot cas, convé remarcar que la representació simbòlica, com a categoria distinta, és la representació d'un principal a través d'un agent al qual s'ha atribuït un determinat significat o contingut representatiu.

Durkheim (1911), en una anàlisi dels processos de transformació social, assenyalava que els ideals socials que neixen en períodes d'intens esclat social necessiten, per a perdurar en l'imaginari col·lectiu, ser revivificats periòdicament, a través de festivitats, cerimònies públiques,

---

<sup>2</sup> És important que la problematització del problema sigui en aquests termes i no en altres per tal que l'exemple tingui validesa per a la distinció teòrica que es pretén clarificar. Per exemple, la legislació sobre permisos de paternitat i maternitat personals i intransferibles també pot problematitzar-se des del punt de vista dels drets dels pares –no de les mares– de gaudir igualment dels seus fills.



predicacions, representacions i manifestacions artístiques. En aquest cas, aquest conjunt d'expressions, que tenen la capacitat de fer combregar tots els individus “en una mateixa vida intel·lectual i moral” (Durkheim, 1911, p. 114), no són altra cosa que l'agent en la representació simbòlica del principal que es va forjar en el moment de major efervescència social, és a dir, dels ideals. Aquest conjunt d'agents no són altra cosa que la perdurabilitat dels ideals socials, però en forma de record. Un record que evoca la realitat dels ideals, però amb els quals ha deixat de confondre's.

Ara bé, el propi procés de representació i evocació dels ideals o gestes que tingueren lloc durant el període de creació i innovació socials implica que els agents de la representació, en forma de record, no són una imatge fidedigna del principal. Aquests símbols que evocuen el principal són de naturalesa construïda, i el significat, valors i normes a les quals se'ls associa són objectes de disputa, contestació i (re)apropiació. A tall d'exemple, pensem en les dinàmiques de disputa a què les banderes nacionals estan subjectes. Durant els darrers anys, i en un context de crisi territorial a l'Estat espanyol, la bandera nacional d'Espanya ha estat dotada d'un contingut representatiu, des del punt de vista simbòlic, que evoca valors com la unitat nacional i la indivisibilitat del país, la tradició, etc. No obstant, com a símbol de naturalesa construïda, el significat i valors als quals se l'associa o evoca no han estat exempts de disputa i contestació per diversos actors polítics, que tracten de dotar d'un nou contingut representatiu a aquest símbol, per tal que evocui la lluita per la justícia social o una identitat social i política progressista.

La distinció de la representació simbòlica, doncs, resideix en el fet que evoca significats que poden contenir implicacions normatives. És a dir, en la representació simbòlica, l'agent no només representa (*'stands for'*) –en un sentit passiu de replicar la seva presència– el principal, sinó que en el mateix acte de representar-lo d'una manera particular, l'està significant i, per tant, generant un impacte sobre el mateix.

La representació simbòlica tracta sobre la manera com un agent representa un principal. El contingut representatiu de què el símbol és carregat resideix en el *com* l'agent representa el principal. Així, la representació simbòlica, igual que la substantiva, té un component de contingut, però amb matisos. Mentre que en la representació substantiva, el contingut de la representació es troba en els actes que l'agent realitza per a representar adequadament el principal, en la representació simbòlica el contingut representatiu és allò que el símbol evoca. L'agent en la representació simbòlica no actua en nom d'un principal, sinó que simplement el representa. És un procés estàtic i no interactiu, la dimensió activa del qual, analíticament, es produeix prèviament a

l'acte de representació, concretament en el moment de la construcció del significat que el símbol evoca<sup>3</sup>. Així, aquest símbol és portador de construccions normatives i de valors la formació de les quals precedeix el mateix acte de la representació, malgrat que amb aquestes construccions normatives es vegin alhora reforçades (Lombardo i Meier, 2014).

## 2.2. La representació simbòlica del gènere

En el cas de la representació simbòlica del gènere, que és l'objecte d'aquesta recerca, la clarificació conceptual prèvia es traduiria de la següent manera. La manera com determinats símbols –que actuen com a agents– representen les dones i els homes de la societat; i la manera com determinats símbols utilitzen i (re)produeixen imatges o figures dels homes i de les dones, pot tenir un impacte sobre la (re)producció dels règims de gènere socials.

La literatura en el camp de la representació simbòlica del gènere, habitualment, ha posat èmfasi en l'estudi de l'impacte que la representació descriptiva de les dones podia generar en les actituds i opinions de la ciutadania. Els estudis que han adoptat aquesta perspectiva estudien les conseqüències simbòliques que ha tingut la representació descriptiva de les dones a nivell de canvis actitudinals i de creences de la ciutadania respecte de la política com a esfera masculina, o si aquesta incrementada representació descriptiva de les dones constitueix un símbol o referent que incentiva les dones a implicar-se en la política. A banda dels inconvenients metodològics que aquesta noció de representació simbòlica implica<sup>4</sup>, és una concepció que no exhaurix completament les funcions que aquesta dimensió de la representació política té, ni permet desgranar tots els components del vincle que es genera entre un símbol que representa un principal.

Un cop introduïda la representació simbòlica del gènere, convé situar l'aproximació de gènere en la que es basarà aquesta recerca. El gènere és un concepte que pot ésser abordat des de diferents perspectives, com a performativitat, procés o estatus social (Lombardo i Meier, 2014). La definició de gènere que s'adopta aquí es refereix a les categories de dona i d'home, que són socialment construïdes, i les seves relacions subjacents. D'aquesta manera, el gènere és definit com a relació social construïda de manera iterativa amb la influència de determinats *inputs*

---

<sup>3</sup> Els actors que construeixen el símbol que representa el principal són els anomenats *makers* de l'agent (Saward, 2006).

<sup>4</sup> Aquests estudis acostumen a fer servir enquestes d'opinió, a través de les quals és difícil captar els canvis actitudinals i de creences de la població, donat que l'increment de la presència de les dones en la política pot haver estat un procés progressiu i no sobtat, la qual cosa dificulta establir un punt temporal de referència a partir del qual detectar els canvis produïts en l'opinió pública.

ideològics que operen a través de dispositius visuals o discursius. Aquests dispositius contribueixen a crear les categories de gènere, procés que comporta també una prescripció de rols i pautes de comportament de gènere que tenen impacte sobre la vida dels homes i de les dones concretes de la societat. La sexualitat és un element més que forma part d'aquestes normes de gènere, constituïdes a través de pràctiques socials, discursives, artístiques, etc. La sexualitat i, també, l'orientació sexual tenen relació amb aquesta definició de gènere, convertint-se en una atribució de gènere més. Així, a les categories d'identitat construïdes d'home i de dona se'ls atribueix també una orientació sexual determinada. És per això que parlem de societats patriarcals heteronormatives, sent l'heterosexualitat un element constitutiu del patriarcat i essencial per a la seva reproducció.

La manera com el gènere es relaciona amb la sexualitat i l'orientació sexual és bidireccional. La manera com una determinada sexualitat<sup>5</sup> o orientació sexual són viscudes és influenciada per normes de gènere. Al mateix temps, determinades sexualitats o orientacions sexuals poden suposar un desafiament o desdibuixament de les categories de gènere socialment construïdes.

“Les lesbianes no són dones” (Wittig, 1992, p. 57). Amb aquesta sentència, Wittig exposa que darrere la construcció social de la categoria de dona rauen assumpcions com l'heterosexualitat. És per aquest motiu que aquesta recerca adopta una definició àmplia de gènere, en la qual les nocions d'identitat de gènere i sexualitat estan íntimament relacionades. És igualment rellevant destacar, en aquesta línia, que existeixen identitats socials la construcció de les quals pren com a eix vertebrador bàsic l'orientació sexual i afectiva. Donat que la representació simbòlica, a través de l'evocació de significat que un agent produeix en referència a un principal, té un efecte sobre la construcció d'aquestes identitats i la seva situació en el món social i polític, l'estudi del vincle representatiu dels subjectes subalterns (Spivak, 1988) de la societat patriarcal (dones i persones LGTBI+) amb els símbols que els representen esdevé clau.

### **2.3. El gir discursiu en la representació simbòlica**

Els agents en la representació simbòlica poden ésser objectes visuals, tals com estàtues, imatges o banderes. No obstant, Lombardo i Meier (2014) posen el focus en el gir discursiu en el marc de l'estudi de la representació simbòlica. D'acord amb aquesta aproximació, l'agent de la representació simbòlica també pot ésser discursiu.

---

<sup>5</sup> El control de la sexualitat de la dona ha estat i és un element de la política sexual que els Estats exerceixen, per exemple.

Existeixen diverses raons per les quals aquest gir discursiu en l'estudi de la representació simbòlica té rellevància. En primer lloc, el discurs com a agent és capaç de revelar que els significats i normes atribuïdes a un determinat principal són construccions. D'aquesta manera, en la representació simbòlica del gènere, la construcció del principal d'una determinada manera a través del discurs pot acabar il·lustrant aquest mateix principal des d'òptiques particulars que deixen en penombra altres elements que queden fora del marc interpretatiu en qüestió. Els discursos polítics, a més, tenen un component normatiu. Malgrat no es tracti de lleis, altres tipus de discursos polítics poden incloure normes que inclouen alguna mena de valor de judici sobre com determinats subjectes han de ser o comportar-se. El gir discursiu en l'estudi de la representació simbòlica té el valor afegit de poder fer més visibles els significats i normes de gènere que són al substrat del discurs polític i que, per tant, poden contribuir a la perpetuació de les relacions de poder de gènere desiguals a la societat.

En segon lloc, l'estudi de les construccions discursives en la representació simbòlica permet traçar patrons de marginalització i privilegi d'actors i col·lectius determinats. Per això, el gir discursiu no posa el focus només en allò que s'expressa, sinó que més aviat tracta sobre quina mena de significat es produeix als texts i les comunicacions, la qual cosa implica també fixar-se en allò que no s'expressa, que és silenciats (Lombardo i Meier, 2014, p. 41).

El gir discursiu en la representació simbòlica s'emmarca en la teoria post-estructuralista del discurs (Angermüller, 2014). Les epistemologies crítiques del discurs que el post-estructuralisme introduí no contempen aquest com a mera representació o reflex dels processos i objectes socials, sinó que remarquen el caràcter constitutiu del discurs (Rueda, 2011). Aquesta concepció entén el llenguatge i el discurs com eminentment performatius. El llenguatge, d'acord amb aquesta aproximació, no només descriu la realitat, sinó que la institueix. Un discurs o llenguatge sexistes creen realitats sexistes. Dit diferent, les paraules no es limiten a reflectir o descriure l'objecte al qual fan referència, sinó que el (re)construeixen en cada enunciació. Conseqüentment, qualsevol designació o denominació revela el compromís de l'anunciador amb una determinada visió del món i de la realitat.

L'anàlisi crítica del discurs adoptaria una concepció del discurs i del llenguatge com a sistemes i estructures històriques i dinàmiques, no immòbils, el significat de les quals és "una producció canviant" (Errejón, 2012, p. 168) que forma part del terreny del conflicte polític.

Ara bé, no cal entendre aquests postulats constructivistes com a negacionistes de l'existència d'un món exterior al discurs i al pensament. Per discurs, s'entén un ordre significant orientat a produir

significats que cognitivament articulen maneres d'entendre el món i les pràctiques socials. El discurs permet fer intel·ligible el món. El llenguatge permet que les coses signifiquin. Així, la manera com concebem l'existència de les coses està sotmesa, inevitablement, a les formes que possibilita el llenguatge. En termes de Derrida (1988, p. 148), “no hi ha res fora del text”. És a dir, cap objecte pot ésser concebut si no és a través d'estructures discursives, la qual cosa no nega, no obstant, la seva existència exterior.

## **2.4. Funcions de la representació simbòlica**

La representació simbòlica té tres funcions principals, que distingirem a nivell analític, però que sovint actuen alhora quan un símbol evoca un significat. En primer lloc, contribueix a la (re)construcció d'identitats. Segons Taylor (1989), la identitat personal està fonamentalment determinada pel llenguatge que fem servir per denominar-nos a nosaltres mateixos. Des d'aquesta perspectiva, la identitat no és un atribut inherent al subjecte, sinó que és construïda socialment a través de dispositius culturals com el llenguatge o els discursos ideològics (Páramo, 2008; Taylor, 1989). Mentre que Taylor (1989) posava èmfasi sobre la construcció de la identitat personal, és possible rastrejar l'agència de processos similars en la construcció de les identitats polítiques i socials dels subjectes.

L'anàlisi de la representació visual i discursiva del gènere, doncs, és important per tal de desxifrar quin significat és atribuït al principal a través dels agents que fan la funció representativa, i les implicacions que això té per a la construcció de les identitats socials i polítiques.

En segon lloc, la representació simbòlica té una funció de (des)legitimació. En funció de la naturalesa de l'agent i del principal, la representació simbòlica pot tenir un impacte en la legitimació de les institucions o sistemes polítics, però també en la legitimació dels subjectes (o grups socials) i del seu comportament social. L'activitat social esdevé *gendered* a través del simbolisme de gènere (Harding, 1986). És a dir, les idees i significats que les pràctiques socials i discursos evoquen en relació al gènere penetren a l'imaginari col·lectiu i generen respostes afectives en les persones, que jutgen la competència o legitimitat dels homes i de les dones en funció de la seva adequació a l'ideal normatiu que el simbolisme de gènere prescriu. És per aquesta raó que, si les respostes afectives de les persones en relació a la participació de les dones en la política no són transformades, aquestes rarament esdevindran fonts d'autoritat i legitimitat al mateix nivell que els seus homòlegs homes (Lombardo i Meier, 2014, p. 76). La construcció simbòlica, visual i discursiva, del gènere és una eina que pot reforçar o contribuir a transformar les respostes afectives de les persones. Les creences que la ciutadania té sobre el gènere configuren

la manera com percebem i “llegim” les dones i homes del món, amb les implicacions polítiques que aquest fet representa.

En darrer lloc, la representació simbòlica té la funció d'exerció de control polític. Els símbols visuals i discursius produeixen un coneixement sobre com hauria de ser l'organització de les relacions de gènere. No només el produeixen, sinó que legitimen un tipus d'organització social de gènere (i deslegitimen altres). La representació simbòlica del gènere esdevé, doncs, una eina de control dels subjectes, ja que, en termes de Foucault (1995), el poder no és una entitat fixa i vertical que s'aplica sobre la ciutadania des d'indrets ben identificats i jeràrquics, sinó un entramat de relacions de discursos, pràctiques i institucions que travessen el conjunt de l'activitat social i dels subjectes de manera horitzontal i permeable (Sáez, 2005).

### **3. Metodologia**

Aquesta investigació ha adoptat un mètode inductiu de recerca, partint de la selecció d'un cas d'estudi, que és el règim de gènere del Parlament de Catalunya. La investigació es basa, fonamentalment, en mètodes qualitius de recerca, incloent observació directa, anàlisi documental i anàlisi del discurs. L'estudi de la representació simbòlica del gènere que el Parlament evoca cap a l'exterior de la institució comprèn els períodes de la XI i XII legislatures (fins el maig de 2019, inclòs)<sup>6</sup>.

Com a seu de la sobirania popular, l'estudi de la representació simbòlica del gènere que es produeix al Parlament de Catalunya és d'especial interès per a indagar en la manera com la primera institució del país, representant de la pluralitat de la societat –sobre el paper–, està representant les categories i relacions de gènere a la societat catalana. La representació simbòlica que de les darreres es fa des de la primera institució del país té implicacions normatives de cabdal importància, doncs pot contribuir a la perpetuació o desafiament dels règims de gènere imperants a la societat. El Parlament, a banda de la seva funció legislativa, que té a veure amb la representació substantiva, transmet significats simbòlics sobre les categories i relacions de gènere cap a l'exterior de la institució, que necessiten ser estudiats com a pas previ a l'adopció de prognosis orientades a una major igualtat de gènere. L'estudi de cas seleccionat, a més, pot contribuir a l'estudi de l'estat de la qüestió en altres Parlaments arreu del món que volen acomplir de manera més sensible al gènere la seva funció simbòlica.

---

<sup>6</sup> La XII legislatura no ha finalitzat en el moment de l'anàlisi de les dades recollides per a aquesta recerca.

Els agents en la representació simbòlica poden ser símbols visuals o discursius. Per aquesta raó aquesta recerca té per objectiu analitzar les construccions simbòliques visuals i discursives del gènere. Així, per una banda, s'ha fet una anàlisi del significat simbòlic dels espais físics del Parlament i, per altra, una anàlisi de la igualtat de gènere en les comunicacions externes de la institució. Per a la recollida de dades, s'ha pres com a referència el manual d'indicadors ofert per l'*European Institute for Gender Equality*, en combinació amb les directrius proporcionades per la Unió Interparlamentària en matèria d'anàlisi dels règims de gènere de les cambres legislatives.

Per l'anàlisi dels espais físics, s'han configurat els següents indicadors:

- Anàlisi de l'ús i nomenclatura dels espais parlamentaris des de la perspectiva de gènere
- Estudi del significat simbòlic de les obres artístiques del Palau del Parlament

Per a l'anàlisi dels espais físics, s'ha optat per la tècnica de l'observació directa participant i no-participant. Donat que aquest treball s'ha estat desenvolupant en el marc d'una recerca més àmplia basada en l'elaboració de la diagnosi per al Pla d'Igualtat del Parlament de Catalunya, s'han realitzat dues visites al Parlament. Una primera anònima per part de l'estudiant, en el marc de les visites guiades que regularment ofereix el Parlament al conjunt de la ciutadania (observació directa participant<sup>7</sup>), i una segona amb l'equip investigador encarregat de l'elaboració del Pla d'Igualtat, i personalitzada a les qüestions objecte d'interès per al mateix (observació directa no-participant).

Per l'estudi de les comunicacions del Parlament, s'han establert els següents indicadors:

- Anàlisi discursiva de les declaracions institucionals
- Organització d'actes relatius a la igualtat de gènere, drets de les dones o persones LGTBI+
- Incorporació de qüestions relacionades amb la igualtat de gènere i la diversitat als materials educatius del Parlament
- Presència de qüestions referides a la igualtat de gènere, drets de les dones i diversitat als mitjans de comunicació del Parlament
- Presència de les dones/LGTBI+ i continguts relatius als mateixos als canals de notícies del Parlament

En relació amb l'anàlisi de la dimensió discursiva de la representació simbòlica del gènere, la metodologia emprada ha estat l'anomenada *Critical Frame Analysis* (CFA) o anàlisi crítica de

---

<sup>7</sup> Es tracta d'observació directa participant perquè l'objectiu era detectar, entre d'altres, si en les visites guiades regulars es feia menció a aspectes rellevants des de la perspectiva de gènere.

marcs. Es tracta d'una metodologia qualitativa que permet captar els diferents significats de la representació simbòlica del gènere, fent explícites les maneres com els diferents problemes que tenen relació amb les relacions de gènere són emmarcats, visibilitzant les normes i valors subjacents als discursos polítics, així com els rols atribuïts als diferents subjectes polítics (Lombardo i Meier, 2014, p. 47). Els marcs interpretatius són estructures mentals que configuren la manera de veure el món i “llegir” la realitat (Lakoff, 2004). Una manera determinada de fer servir el llenguatge, o una manera determinada d'articular el discurs, evoca sempre un marc interpretatiu determinat. La realitat social, doncs, no és un mer conjunt d'esdeveniments que poden ser reflectits objectivament pels diferents actors socials i polítics, sinó que és un constructe social d'aquests. Els actors socials i polítics estan immersos en una guerra de definicions de la realitat social (Vallespín, 2012).

Per a estudiar els marcs conceptuals emprats a les declaracions institucionals, s'ha seguit una metodologia inductiva, per la qual a través de l'anàlisi documental de manera reiterativa, emergeixen un conjunt de categories i codis, referenciats a cites dels documents. Aquests codis i categories s'aboquen a una matriu de dades per a facilitar l'anàlisi i comparabilitat. S'ha estudiat la freqüència dels diferents codis per tal de determinar el pes relatiu dels diferents temes i emmarcaments als documents analitzats.

Per a l'anàlisi de la resta de comunicacions del Parlament, s'ha analitzat la presència de continguts relatius a la igualtat de gènere i la diversitat als mitjans de comunicació que regularment fa servir per a informar de la seva activitat institucional –comptes oficials de Twitter, l'espai de notícies del seu web i el Canal Parlament–, així com als materials i activitats que realitza i que es dirigeixen a la ciutadania. També s'ha analitzat la presència de les dones o persones LGTBI+ en aquests espais, i els rols en què se'ls representa. En alguns casos, també s'ha estudiat l'ús del llenguatge en termes d'inclusivitat.

## **4. Anàlisi de resultats**

### **4.1. El significat simbòlic dels espais físics**

#### **4.1.1. Anàlisi de l'ús i nomenclatura dels espais parlamentaris des de la perspectiva de gènere**

Els espais físics evoquen significats en relació amb el gènere, i poden acabar afectant vides concretes d'homes i de dones concretes. L'estudi de la dimensió dels espais físics parteix de la tradició de pensament iniciada per Lefebvre (1991), que començà a concebre l'espai no com a



mer contenidor de l'acció social, sinó com a producte i productor de múltiples formes de pràctica espacial. “L’espai és permeable a les relacions socials; no és només suportat per relacions socials, sinó que és també producte i producte de relacions socials” (Lefebvre, 1991, p. 286). Així doncs, l’espai físic és sempre polític, donat que en ell i a través d’ell es manifesten les relacions socials de poder.

El Parlament de Catalunya no disposa d’un espai específicament destinat a l’alletament dels nadons. Des del punt de vista de la representació simbòlica, aquest fet evoca la imatge que el Parlament encara és un espai altament masculinitzat, donat que no s’ha adaptat a unes necessitats específiques de la meitat de la població, que també fa activitat al Palau (no només les parlamentàries, sinó també visites externes ciutadanes o professionals). Aquesta planificació (o manca de planificació) de l’ús de l’espai és rellevant des del punt de vista simbòlic, donat que un grup constitutiu de la societat com ho són les dones no és representat a la seu de la sobirania popular, que se suposa que reflecteix la diversitat social del país. Aquesta manca de representació, des del punt de vista simbòlic, contribueix a definir els límits i contorns del *demos* (Lombardo i Meier, 2014, p. 23).

Quant a la nomenclatura, els espais del Palau del Parlament no són portadors de noms de persones o de fets històrics, sinó que són designats segons la seva utilitat funcional (Sala de Plens, Sala de Grups, Sala de Premsa, Auditori, etc.). Alguns espais tenen noms que provenen de l’antiga funció del Palau del Parlament com a palau reial (Saló Rosa o Saló dels Passos Perduts). En aquest sentit, el nomenclàtor dels espais parlamentaris és neutre al gènere.

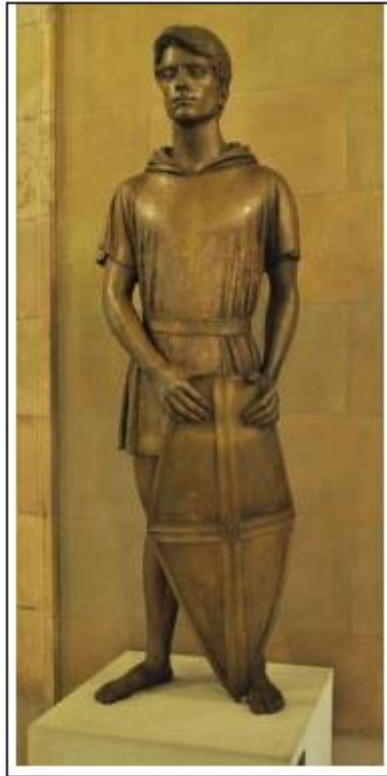
#### **4.1.2. Estudi del significat simbòlic de les obres artístiques del Palau del Parlament**

El Palau del Parlament de Catalunya disposa d’un llegat artístic que decora els diferents espais parlamentaris, la majoria escultures i quadres. Aquestes escultures i quadres són els agents visuals en la representació simbòlica del gènere.

Per entendre el concepte d’evocació de significat a través de símbols visuals, és adient introduir aquí un exemple del mateix Parlament. En aquest s’hi troba la única representació de la figura de Sant Jordi sense armadura en un edifici públic (Il·lustració 1). Encarregada pel President Rigol, aquesta estàtua, a banda de representar la llegenda de Sant Jordi i el patró de Catalunya, evoca un significat molt particular, exclusiu de la Cambra del Parlament. La seva representació sense armadura i la seva ubicació a la seu de la sobirania popular evoquen una significació que posa en

valor el parlamentarisme i el diàleg com a eines essencials en una societat democràtica, en la qual les armes no hi tenen lloc.

***Il·lustració 1. Escultura de Sant Jordi***



Font: *Catàleg de béns de caràcter artístic i cultural del Parlament de Catalunya*

El moviment d'art feminista, aparegut entre finals de la dècada dels 60 i principis dels 70 als Estats Units d'Amèrica, denunciava que les dones, en la producció artística, havien estat confinades a ser mers quadres i estàtues als museus, que, al mateix temps, no eren representatives de les experiències vitals de les dones. Les dones artistes havien sigut marginades i invisibilitzades (Broude i Garrard, 1996). Aquesta mateixa situació es reproduïx el 2019 al Palau del Parlament de Catalunya. Una gran part de la producció artística present al Palau és produïda per artistes homes, i només el 15% per dones (Taula 1).

### Taula 1. Escletxa de gènere en les obres artístiques exposades

	<b>Autors</b>	<b>Autores</b>
Quadres	Joan Miró, Antoni Tàpies (2), Fèlix Mestres i Borrell, Albert Ràfols-Casamada, Josep Guinovart i Bertran, Joan-Pere Viladecans (7)	Pilar Segura (4)
Escultures	Lluís Cera i Bernard, Enric Casanovas, Josep Salvadó Jassans, Josep Maria Subirachs, Ferran Ventura, Deogràcies Civit, Manel Álvarez, Manuel Torres Jiménez, Josep Ricart Maimir, Josep Guinovart i Bertran	

Nota: S'indica entre parèntesi el nombre d'obres artístiques d'un mateix autor quan en té més d'una.

Font: Elaboració pròpia a partir del *Catàleg de béns de caràcter artístic i cultural del Parlament de Catalunya*

En contrast amb la baixa presència d'obres d'artistes dones, sobta l'elevada presència de figures femenines en les escultures. Un podria fins i tot sorprendre's d'aquest protagonisme de les estàtues femenines, tenint en compte que per la societat patriarcal i la socialització de gènere i assignació de rols derivades, la política tradicionalment havia estat –i encara queda camí per recórrer– dominada pels homes. Ara bé, les figures femenines en les escultures que trobem al Parlament no són de dones que van tenir alguna rellevància històrica per al país, sinó que evoquen una simbologia associada a la passivitat, la bellesa o la maternitat (Il·lustració 2).

### Il·lustració 2. La representació de les dones a les escultures exposades



Nota: D'esquerra a dreta, 1. *Dona asseguda* (Lluís Cera i Bernard); 2. *Estatut d'autonomia de Catalunya del 1979* (Josep Ricart Maimir) ; 3. *La noia de la petxina* (Enric Casanovas); 4. *La Pietat* (Ferran Ventura).

Font: *Catàleg de béns de caràcter artístic i cultural del Parlament de Catalunya*

Els autors de la producció artística i cultural del Parlament, és a dir, els *makers* dels agents de la representació simbòlica (escultures) del gènere estan impregnats de les nocions dominants sobre el gènere que fan que les dones apareguin representades desenvolupant uns determinats rols (i no

uns altres), tals com la maternitat. Per estudiar la projecció simbòlica que desprenen aquestes escultures, no només cal mirar el contingut representatiu que evocuen, sinó també el seu emplaçament. La geosemiòtica (Scollon i Scollon, 2003) estudia el significat social que té la col·locació de símbols i discursos en un lloc concret del món material. Prenent com a base aquesta consideració, la ubicació d'aquestes escultures en un espai com el Parlament, que segons l'article 55.1 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya "representa el poble de Catalunya" (Art. 55.1, LOREAC 6/2006, de 20 de juliol), la qual cosa implica la pluralitat i diversitat de la seva societat, té conseqüències en el pla simbòlic. Els símbols que les estàtues són estan carregades de nocions sobre la masculinitat i la feminitat i, per tant, representen d'una determinada manera (deixant en penombra o invisibilitzats altres trets) el principal.

L'adscripció de certes característiques i rols a homes i dones a través de símbols com les estàtues que es troben al Parlament té conseqüències polítiques pels homes i dones de la societat, implica una representació determinada del gènere que, al seu torn, té afectació sobre la vida d'homes i de dones reals, ja que els símbols tenen també un contingut normatiu.

En relació amb l'anàlisi de les estàtues exposat anteriorment, Puwar (2004) assenyala que les dones es presenten com a figures al·legòriques que representen les virtuts de la nació, mentre que són els homes els que, en virtut de la seva força física i el valor social assignat a aquesta, defensen la nació. La crítica feminista al nacionalisme assenyala que aquest atorga una significació i rols a les dones dins el projecte de construcció i manteniment de les nacions i els Estats ben diferents als atorgats als homes. Així, la dona és presentada com a icona de mare de la pàtria, en rols més passius en relació amb la nació, o com a ciutadanes *solidàries* (Yuval-Davis, 1997).

## **4.2. La igualtat de gènere en la comunicació**

### **4.2.1. Anàlisi discursiva de les declaracions institucionals**

Les declaracions institucionals<sup>8</sup>, tal com les defineix el Reglament de la Cambra, al seu article 69, s'adrecen a la ciutadania "amb relació a qualsevol qüestió d'interès de la Generalitat i dels ciutadans" (Art. 69, RPC).

---

<sup>8</sup> Existeixen tres tipus de declaracions institucionals, en funció dels òrgans que les promouen o aproven. Així doncs, trobem les declaracions de presidència, promogudes únicament per la Presidència de la cambra; les declaracions del Parlament de Catalunya, que són acordades entre la Presidència i la Junta de Portaveus unànimement; i les declaracions de la Junta de Portaveus, acordades exclusivament per majoria. Han estat recollides i analitzades tots tres tipus de declaracions institucionals en aquesta investigació.

L'anàlisi del contingut de les declaracions institucionals<sup>9</sup> ha partit d'una sèrie de variables de codificació, extretes de la Diagnosi del Parlament de Catalunya de l'any 2010 (Izquierdo, 2010). Aquestes són: el tipus de declaració, que pot ser commemorativa, d'homenatge o de posicionament; l'esment o no a les dones o persones LGTBI+; i la imatge que es dona dels subjectes abans esmentats, representants com a víctimes, subjectes de drets, agents o altres<sup>10</sup>.

**Taula 2. Presència del col·lectiu de dones o LGTBI+ segons el tipus de declaració**

Tipus de declaració	Sí	No	Total	% casos en què es fa esment
Commemoració/celebració	47,1% (8)	26,9% (7)	34,9% (15)	53,3%
Homenatge	0% (0)	7,7% (2)	4,7% (2)	0%
Posicionament	52,9% (9)	65,4% (17)	60,5% (26)	34,6%
<b>Total</b>	<b>17</b>	<b>26</b>	<b>43</b>	<b>39,5%</b>

Nota: S'indica entre parèntesis el nombre absolut de declaracions de cada tipus. Així, la primera fila de la taula es llegeix de la següent manera: el 47,1% de les declaracions que fan esment a les dones o al col·lectiu LGTBI+ són de tipus commemoratiu. En nombres absoluts, es tracta de 8 declaracions commemoratives que fan esment a aquests col·lectius. Les declaracions commemoratives representen el 34,9% del total de declaracions emeses pel Parlament en el període estudiat. El 53,3% de les declaracions commemoratives fan esment a aquests col·lectius.

Font: Elaboració pròpia

La presència de les dones o el col·lectiu LGTBI+ és més freqüent a les declaracions de caràcter commemoratiu (53,3%) (Taula 2), que actuen com a recordatoris sobre la situació que viuen les persones d'aquests col·lectius. Més de la meitat de les declaracions commemoratives que emet el Parlament de Catalunya fan referència a persones d'aquests col·lectius. Seguidament, prop d'un terç de les declaracions que fixen el posicionament polític –les més freqüents (60,5%)– de la institució del Parlament en relació a algun procés o esdeveniment fan referència també a les dones o al col·lectiu LGTBI+.

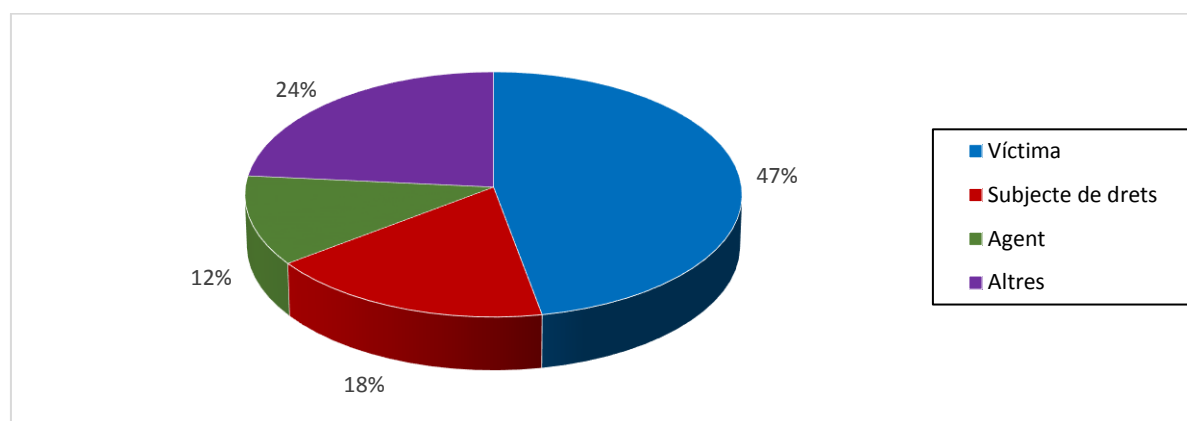
Tot plegat, el que es deriva d'aquestes dades és que les dones i les persones LGTBI+ apareixen quan, generalment, es commemoren dies destinats, precisament, a la reflexió sobre les desigualtats i discriminació social que pateixen. En contrast, la seva presència en qüestions d'índole social o política deslligades estrictament de temàtiques de gènere és més minsa, la qual cosa permet obrir una reflexió sobre el grau de reconeixement d'aquests subjectes com a agents activament participants en la vida social i política.

<sup>9</sup> Vegeu Annex I, amb la reproducció íntegra de les declaracions institucionals analitzades.

<sup>10</sup> Vegeu Annex II per a una explicació més exhaustiva de la metodologia de codificació de les variables.

Prop de la meitat del conjunt de declaracions institucionals emeses en els períodes de l'XI i XII legislatures presenten les dones o les persones del col·lectiu LGTBI+ com a subjectes victimitzats. Prop d'una cinquena part de les declaracions presenten els membres d'aquests col·lectius com a subjectes de determinats drets, i un 12% com a agents socials (Gràfic 1).

**Gràfic 1. Imatge que es presenta de les dones o persones LGTBI+ a les declaracions institucionals**



Font: Elaboració pròpia

En primer lloc, la majoria de declaracions denuncien i pretenen conscienciar en torn al fet que les dones estan sotmeses encara a fenòmens com la violència masclista i la discriminació. En aquestes declaracions, es remarca la necessitat de l'apoderament de les dones per a esdevenir agents socials amb capacitat efectiva per lluitar a favor de l'assoliment d'objectius com la igualtat efectiva entre homes i dones o l'eradicació de la violència masclista. Així, en la majoria de casos, l'apoderament de les dones és presentat com a condició necessària prèvia per a l'assoliment d'altres objectius, i, de manera més minoritària, com a fi desitjable per sí mateix. En tenim un exemple a la Declaració del Parlament amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, de 19 de novembre de 2015:

«[els objectius de Desenvolupament Sostenible] es proposen de canviar el curs del segle XXI abordant reptes fonamentals com la pobresa, la desigualtat i la violència contra les dones i entre els quals l'apoderament de les dones és una condició prèvia per a aconseguir-los».

I també a la Declaració amb motiu del Dia Internacional de les Dones Treballadores, de 7 de març de 2019, on es declara que és necessari el compromís del conjunt de la societat amb l'objectiu "d'aconseguir la igualtat efectiva apoderant-les arreu [a dones i nenes]".

És particularment positiu el fet que en nombroses declaracions es faci esment a la violència de gènere que pateixen les dones, però també nenes. En aquest sentit, el Parlament està expressant el seu reconeixement al fet que la violència masclista afecta les dones al llarg de tot el seu cicle vital,

en línia amb les disposicions que en aquesta matèria desplega el Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació envers la Dona de les Nacions Unides (CEDAW/C/GC/35, 2017).

En segon lloc, les declaracions que representen les dones com a subjectes de drets estan també fan un acte de denúncia, però qualitativament estan vinculades a qüestions com la manca d'assoliment de la igualtat efectiva entre dones i homes, malgrat l'existència d'una igualtat formal davant la llei, o a la manca d'igualtat d'oportunitats al mercat laboral, que comporta la feminització de la pobresa. En aquestes declaracions es posa èmfasi en la lluita per la igualtat de drets, i no pas en la violència masclista. A tall d'exemple, a la Declaració pel Dia Internacional de les Dones, de 8 de març de 2017<sup>11</sup>:

«Els moviments de dones han empès històricament les societats en favor de la igualtat efectiva de dones i homes. És una lluita llarga, persistent, que al nostre país ha aconseguit establir una igualtat formal. Sobre el paper, tenim els mateixos drets. Teòricament, hauríem de tenir les mateixes oportunitats per desenvolupar els nostres projectes de vida. Tanmateix, no és així, no tenim les mateixes oportunitats. La igualtat real encara és lluny. Ho mostra, per exemple, la bretxa salarial».

Mentre que a les declaracions que representen les dones com a víctimes hi ha un focus especial en la necessitat d'apoderament, a les declaracions on les dones es presenten com a subjectes de drets hi ha, a banda de l'apoderament, un reconeixement a l'agència històrica dels moviments de dones en la lluita per la igualtat. A més, per a l'assoliment de la igualtat efectiva, es remarca la necessitat no només de garantir la participació plena de les dones en esferes que tradicionalment han estat masculinitzades i l'accés a posicions de lideratge, sinó també el reconeixement i valorització del treball no-remunerat i les tasques domèstiques, tradicionalment feminitzades. No obstant, la referència a aquestes accions transformatives és escassa.

En tercer lloc, el reconeixement de l'agència de les dones a la societat té una presència minsa a les declaracions. En una ocasió, es reconeix la tasca d'associacions de dones que tenen un paper rellevant en entorns de conflictes armats, i en una altra, el protagonisme de les dones és degut al seu rol actiu en la lluita contra la violència estructural perpetrada per l'Estat, i el seu reforçament a partir de l'apropiació estratègica del llenguatge i del discurs. Així, a la Declaració amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones<sup>12</sup>, el Parlament reconeix el terme 'femicidi' i n'explica el recorregut:

«Al principi d'aquesta dècada, ja va començar a introduir-se l'ús del terme "femicidi" en alguns sectors del moviment feminista. És important situar el moment en què un determinat

---

<sup>11</sup> Declaració de la presidència del Parlament de Catalunya de suport a l'aturada amb motiu de la commemoració del Dia Internacional de les Dones. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, 13 de març de 2017, núm. 355.

<sup>12</sup> Declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, de 5 de desembre de 2016, núm. 278.

subjecte polític s'apropia de termes que representen un canvi d'enfocament o de mentalitat social, ja que fer-ho dota de poder discursiu aquest subjecte polític i n'enforteix les reivindicacions».

Aquesta apropiació del discurs il·lustra la capacitat dels subjectes de construir relats de resistència al poder (Foucault, 1980).

En darrer lloc, és igualment important assenyalar l'absència d'esment explícit i sistemàtic de les dones a alguns discursos on es fa referència a esdeveniments on les dones són co-protagonistes juntament amb els homes, com és el cas dels presos i preses polítiques pels fets de l'1 d'octubre de 2017. Es fa un recordatori de les presons d'homes d'Estremera i Soto del Real, però no de les preses a Alcalá Meco.

L'anàlisi agregada prèvia, però, no ha de conduir a interpretacions equivocades que atorguin una major presència al col·lectiu LGTBI+ a les declaracions del que realment tenen. Les declaracions en què es fa esment a aquest col·lectiu són 4 (9% del conjunt de declaracions), i en tots aquests casos com a subjectes victimitzats. D'aquestes quatre declaracions, tres són de posicionament i una de caràcter commemoratiu, del Dia Internacional de la lluita contra l'Homofòbia, Bifòbia i la Transfòbia. Les maneres de referir-s'hi, però, no segueixen un patró sistemàtic. En algunes ocasions s'inclouen les lesbianes, gais, transgènere, bisexuals i intersexuals, mentre que en d'altres hi ha una omisió dels darrers, la qual cosa contribueix a la invisibilització de les realitats i problemàtiques particulars a les quals s'enfronten aquestes persones del col·lectiu LGTBI+. En altres casos, es fa una referència indeterminada a les "minories", on s'entén que s'hi encabeix el col·lectiu LGTBI+. Així mateix, cal destacar que en cap ocasió el Parlament fa ús de l'acrònim LGTBI+, que inclouria opcions sexuals i afectives més enllà de les estrictament recollides per les diferents sigles. L'acrònim LGTBI+ té una inserció molt baixa, si no inexistent, a les comunicacions i documents institucionals de l'Estat. L'ús sistemàtic per part del Parlament d'aquesta fórmula lingüística, que podríem considerar *in-group language* en termes de Landry i Bourhis (1997), podria contribuir a generar un efecte de transmissió que condueixi a un ús més freqüent i normalitzat de la mateixa en cada cop més esferes de la vida pública i privada. El Parlament, com a primera institució del país, exerceix una funció simbòlica que té el potencial de generar aquest efecte expansiu i normalitzador.

És particularment rellevant des del punt de vista de la representació simbòlica el fet que la Declaració del Parlament contra l'homofòbia, bifòbia i la transfòbia, del 17 de maig de 2016, assenyala que "el Parlament de Catalunya de nou s'adhereix a aquesta jornada, que recorda que cal donar resposta a tota situació de discriminació, d'injustícia i de violència envers les persones



per llur identitat de gènere o llurs orientacions sexuals i afectives”<sup>13</sup>. Ara bé, els tres anys posteriors, en la mateixa data no hi ha hagut cap mena de declaració institucional de característiques similars. El missatge que s’evoca amb la manca de presència d’aquest tema entre els anys 2017 i 2019 és que no és prou rellevant com per entrar a l’agenda política, en general, i parlamentària, en particular.

Els col·lectius socials guanyen presència i visibilitat en el camp simbòlic a través dels mitjans de comunicació (Althusser, 1970), però també de les comunicacions del Parlament dirigides a la ciutadania. Tant la manca de visibilitat com la manera com un determinat principal és representat, pot conduir al que Gerbner i Gross (1976) anomenen anihilació simbòlica. No tenir presència a les declaracions institucionals de la institució on resideix la sobirania popular emet un significat de no-reconeixement d’un subjecte social com a subjecte polític (o de la seva rellevància com a subjecte polític).

En la meitat de les declaracions que fan esment a les persones pertanyents al col·lectiu LGTBI+, hi ha una associació de dos conceptes que apareixen de manera conjunta: vulnerabilitat i prioritat. Malgrat que aquests dos conceptes tinguin una freqüència d’aparició força minoritària (Taula 3), en dues de les tres vegades que es fa esment a la qualitat de vulnerable, aquesta va associada amb una necessitat i compromís per atendre de manera prioritària les persones que la pateixen.

**Taula 3. Freqüència de temes i codis a les declaracions institucionals**

<b>Codi</b>	<b>Freqüència del codi</b>
Violència	63/13
Apoderament	4/2
Vulnerabilitat	3/3
Prioritat	2/2
Drets humans	5/3
Democràcia	4/3
Igualtat formal/Igualtat efectiva	16/3

Nota: A la columna “Freqüència del codi”, s’indica el nombre de vegades que es repeteix un determinat ítem, seguit pel repartiment de l’ítem entre els diferents documents analitzats (després d’una barra inclinada). Per exemple, l’ítem de la violència es repeteix 63 vegades, en un conjunt de 13 documents.

Font: Elaboració pròpia

A més, aquesta associació té lloc a les declaracions que inclouen al col·lectiu LGTBI+, a més de les dones i els infants. D’aquesta manera, es construeix un *frame* particular, que és *prioritat pels grups més vulnerables*, la qual cosa, al seu torn, fa pensar i deixa entreoberta la porta a l’establiment de polítiques d’acció positiva per revertir les desigualtats històriques a les quals

<sup>13</sup> Declaració del Parlament de Catalunya contra l’homofòbia: la lesbofòbia, la gaifòbia, la bifòbia i la transfòbia. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, de 19 de maig de 2016, núm. 133.

determinats grups han estat sotmesos. De fet, aquesta transició cap a mesures d’afirmació positiva que el *frame* esmentat inicia és una de les poques maneres de retornar-li la historicitat i estructuralitat a l’opressió de determinats col·lectius, en contrast amb els discursos centrats en els drets, que adopten un enfocament més circumscrit a l’individu i l’esfera privada (Spade, 2015). Les referències a la noció d’equitat a les declaracions que fan esment a les persones LGTBI+ també contribueix al procés anterior.

En els casos en què es fa referència a la vulnerabilitat a les declaracions institucionals, la condició de vulnerable és sovint massa fermament associada, de manera inherent, a determinats individus o grups, sense interrogar explícitament les múltiples causes que condueixen a aquell estat de vulnerabilitat (Munro i Scoular, 2012). Així, en dues declaracions institucionals relatives a crisis migratòries i conflictes armats, es fa referència a la condició de vulnerabilitat de les dones, infants, persones LGTB o minories en general, sense explicitar de quina manera les circumstàncies del conflicte o crisi migratòria els fa més vulnerables. Malgrat que l’emmarcament sota el paradigma de la vulnerabilitat exerceix una funció de reconeixement que pot servir a agendes socials progressistes, tal com Munro i Scoular (2012) adverteixen, aquest ús tan poc exhaustiu del concepte de vulnerabilitat pot implicar el risc que els Estats desenvolupin polítiques regressives per adreçar la condició de vulnerables d’aquests col·lectius.

Els discursos que aborden la vulnerabilitat sense relacionar les fonts, característiques i abast d’aquesta amb l’operació d’estructures i relacions de poder, presenten el risc de centrar el debat de la vulnerabilitat en torn als individus i els seus cossos i, així, contribuir a l’essencialització de gènere (Edstrom, 2010). Aquests discursos empenen el que Edstrom (2010) anomena nocions ‘passives’ de vulnerabilitat. La utilització d’aquestes a les declaracions institucionals va acompanyada d’una instància a les autoritats competents a involucrar-se més intensament en l’atenció d’aquests grups. Malgrat l’esperit d’aquestes declaracions pugui ser benèvol –i així ho demostren les mostres de compromís del Parlament en nom de la societat catalana per acollir les persones que fugen dels seus llocs d’origen per motius diversos–, el particular desplegament que es fa d’aquest concepte, sense situar les causes de la vulnerabilitat, implica el risc que la prioritat que el Parlament es compromet a atorgar als grups esmentats sigui entesa per alguns sectors com un tracte de favor. “El problema de ciertas representaciones está en el modo fácil en que son apropiadas por la homofobia en un momento dado” (Mira, 2007, p. 590).

Un altre marc conceptual rellevant que apareix en algunes declaracions en defensa dels drets de les dones o de les persones LGTBI+ és aquell que emmarca els drets de les persones d’aquests

col·lectius com a drets humans. Tal com assenyalen Woll i Jacquot (2010), en els processos discursius, determinats conceptes poden adoptar una diversitat de significats diferents en funció de la utilització política que els actors facin d'aquests per a la consecució dels seus objectius estratègics.

El *frame* dels drets humans problematitza la desigualtat, discriminació i violències a què les dones i les persones del col·lectiu LGTBI+ s'enfronten no com a problemes *de* les dones o problemes *de* les persones LGTBI+, sinó com a problemes *de* tota la societat, que interpel·len el conjunt d'aquesta. La problematització particular que emmarca aquesta realitat social com a problema *de* tota la societat, al mateix temps, suggereix que els delictes d'odi i pràctiques discriminatòries a què aquestes persones s'enfronten posen en entredit una de les característiques inherents de la democràcia: la pluralitat i diversitat social.

A la Declaració amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones del 2016, explícitament es fa una defensa dels “drets de les dones com a drets humans”<sup>14</sup> i a la Declaració del Parlament contra l'homofòbia, bifòbia i la transfòbia del mateix any, els principis d'equitat i de no-discriminació són emmarcats també com a “elements fonamentals dels drets humans”<sup>15</sup>.

La problematització dels drets de les dones i de les persones del col·lectiu LGTBI+ com a drets humans s'emmarca dins els moviments que des de sectors feministes s'han fet per a acabar amb la guetització dels temes o problemes vinculats a les dones i els intents de vincular-los a agendes polítiques *mainstream* i més globals. Així, es pretén transitar cap a un marc cognitiu en el qual no es pot concebre un món en pau quan al nucli de les famílies i les relacions socials tenen lloc accions de violència, com tampoc es pot concebre una democràcia plena i efectiva quan la meitat de la seva ciutadania –o segments d'aquesta– és exclosa de la participació política (Bunch i Carrillo, 1991).

Per exemple, a la Declaració amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, de 19 de novembre de 2015, s'assenyala que la violència masclista “qüestiona els fonaments de la democràcia, incapaç de garantir el dret de les dones a viure lliures de violència”<sup>16</sup>. També, a la Declaració del Parlament contra l'homofòbia, bifòbia i la transfòbia, de

---

<sup>14</sup> Declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, de 5 de desembre de 2016, núm. 278.

<sup>15</sup> Declaració del Parlament de Catalunya contra l'homofòbia: la lesbofòbia, la gaifòbia, la bifòbia i la transfòbia. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, de 19 de maig de 2016, núm. 133.

<sup>16</sup> Declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, 23 de novembre de 2015, núm. 11.

17 de maig de 2016, el “reconeixement de la llibertat i la igualtat entre totes les persones”<sup>17</sup> s'emmarca com a element característic d'una “societat democràtica i plural”<sup>18</sup>.

Per altra banda, des del gener de 2015, el Parlament de Catalunya lamenta a l'inici de cada sessió plenària l'assassinat de cada nova víctima per violència masclista, alhora que recorda el nombre total de víctimes mortals fins a la data, com a mesura de sensibilització sobre la violència masclista. Aquest compromís periòdic és una eina que dona una visibilitat explícita a aquesta situació patida per les dones i és, doncs, particularment important des del punt de vista simbòlic. No obstant, des de la teoria de la representació simbòlica, és important analitzar com la violència masclista o LGTBIfòbica són explicades i contextualitzades, quan es fa esment a aquestes, ja que són susceptibles a ser emmarcades de diverses maneres, algunes de les quals poden tenir efectes contraproductius a l'hora d'adreçar adequadament la seva eradicació. És per aquest motiu que s'ha analitzat l'articulació conceptual que a través dels dispositius discursius es fa d'aquestes violències.

L'anàlisi crítica del discurs se centra en allò que les articulacions discursives recullen i expressen, però també en allò que ometen. En aquest sentit, cal assenyalar que algunes declaracions institucionals aborden el tema de la violència masclista o LGTBIfòbica, però en el pla estrictament descriptiu, sense situar-la en un context on aquesta és fundada en l'estructura social o bé té el seu origen en individualitats agressives. De la mateixa manera, el record a l'inici de cada Ple de la darrera víctima mortal de violència masclista i el nombre total de víctimes fins aleshores es queden també en el mer pla descriptiu, sense situar-les en el context d'una societat patriarcal heteronormativa que educa en normes de gènere que, en el pitjor dels casos, tenen com a desenllaç l'assassinat d'aquestes víctimes.

Del conjunt de declaracions que presenten les dones com a víctimes, només tres aborden la violència masclista com a fenomen estructural, ja sigui perquè denuncien la violència estructural perpetrada per l'Estat<sup>19</sup>, o per la manca de protecció del sistema judicial<sup>20</sup>. En una altra ocasió, en canvi, es parla de la necessitat de “fer saber als agressors el rebuig i la condemna absoluta de totes les expressions de violència”<sup>21</sup>. Aquest enfocament adopta una perspectiva molt més

---

<sup>17</sup> Declaració del Parlament de Catalunya contra l'homofòbia: la lesbofòbia, la gaifòbia, la bifòbia i la transfòbia. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, de 19 de maig de 2016, núm. 133.

<sup>18</sup> Ídem.

<sup>19</sup> Declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, de 5 de desembre de 2016, núm. 278.

<sup>20</sup> Declaració del Parlament de Catalunya en defensa de la integritat de les dones. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, de 7 de maig de 2018, núm. 71.

<sup>21</sup> Declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, 23 de novembre de 2015, núm. 11.

individualitzada, que denuncia els comportaments agressius de determinats homes, però que no situa com a font d'aquests una socialització en rols de masculinitat excessivament tradicionals o androcèntrics. A més, posar el focus en els agressors significa adoptar una política reactiva, i no preventiva de conscienciació cap a tots els homes.

#### **4.2.2. Organització d'actes relatius a la igualtat de gènere, drets de les dones o persones LGTBI+**

En relació amb l'organització de cicles, jornades o seminaris, durant el període de l'XI i XII legislatures, s'organitzaren 10 actes que tenien un contingut relatiu a la igualtat de gènere, la situació de les dones o la diversitat, un 40% del conjunt de 25 actes organitzats en el període esmentat<sup>22</sup>.

Durant l'onzena legislatura, els 9 actes que tracten sobre la igualtat de gènere s'emmarcaren dins el cicle de jornades “La igualtat efectiva entre dones i homes, un repte de país”. La problematització que es fa de la manca d'igualtat de gènere encara existent en nombroses esferes de la vida social i política en aquest cicle de jornades és que la igualtat efectiva és un repte que interpel·la i concerneix a tot el país. La situació desigual de dones i homes no és un problema *de les dones*, sinó un problema *de la societat*. No obstant, és igualment convenient assenyalar que malgrat el títol del cicle sigui aquest, les diverses jornades que en formen part adopten un enfocament centrat en la situació de les dones –la seva infrarepresentació, entre d'altres–, sense posar èmfasi en la sobrerepresentació dels homes.

La recollida de dades i la recopilació d'informació sobre els actes, jornades i conferències organitzades sobre les matèries d'igualtat de gènere, situació de les dones o la diversitat sexual i afectiva s'ha realitzat a través de cerques de paraules clau (“jornada”, “acte”, “conferència”, “cicle”, “seminari”) a l'agenda parlamentària, donada la manca d'existència d'un recull sistemàtic dels actes organitzats per categories temàtiques. La manca d'un recull sistemàtic de les iniciatives impulsades pel Parlament en matèria d'igualtat de gènere i situació de les dones és negatiu a efectes de representació simbòlica. La dificultat per accedir, però també per trobar els recursos, té implicacions sobre la formació de la identitat dels subjectes socials i polítics. Bona part dels actes

---

<sup>22</sup> Fins l'abril de 2019, data en què es produeix la recollida de dades d'aquest indicador. Cal fer esment que, per a la configuració d'aquest indicador, no s'han tingut en compte els actes que regularment es realitzen al Parlament de Catalunya en commemoració de dies com el 8 de març, Dia Internacional de la Dona, o el 17 de maig, Dia Internacional contra l'Homofòbia i la Transfòbia. Així doncs, han estat exclosos tots aquells actes o jornades de naturalesa essencialment commemorativa. Per una relació completa de tots els cicles, jornades i seminaris, vegeu Annex III.

organitzats que tracten la temàtica de la igualtat de gènere versen sobre la situació de les dones en diferents àmbits de la vida política i social, tot contribuint a fer paleses les normes de gènere que encara imperen en moltes esferes. En aquest sentit, si els recursos existents que visibilitzen aquests règims de gènere particulars són difícilment accessibles per la ciutadania, la contribució que es fa al desafiament o qüestionament a les normes de gènere dominants és mínima. La població potencial a la qual hauran arribat aquests continguts es veu reduïda a poc més que les persones assistents presencialment als esmentats actes.

#### **4.2.3. Incorporació de qüestions relacionades amb la igualtat de gènere i la diversitat als materials educatius del Parlament**

El Parlament de Catalunya posa a disposició de la ciutadania diferents materials d'informació general sobre la institució i les seves funcions, i també materials educatius adreçats als centres educatius que participen en activitats organitzades per Aula Parlament, la plataforma de participació ciutadana de la institució, encarregada de l'elaboració i organització de les activitats educatives i de difusió sobre el Parlament. D'aquests materials s'ha fet una anàlisi de la inclusió de la perspectiva de gènere i la diversitat als seus continguts.

Quant als continguts, a nivell qualitatiu, cal destacar com a tret positiu en termes de representació simbòlica i inclusió de la diversitat el fet que els materials audiovisuals per als tallers “Sóc diputat/ Sóc diputada” incloguin, a la part que presenta la funció legislativa del Parlament, algunes lleis a tall d'exemple, entre les quals s'hi troba la llei Llei 11/2014<sup>23</sup> (als materials d'educació secundària, batxillerat i formació professional). Igualment, destaca l'absència de referències similars als materials per a educació primària o gent gran.

Pel que fa als quaderns educatius, es constata una desigualtat i desproporció en els diferents nivells educatius pel que fa a l'esment de la presència de les dones en l'activitat política del país, en general, i del Parlament, en particular. A tall d'exemple, en un quadern d'informació orientada al públic en general es fa referència a l'adquisició del dret de vot de les dones l'any 1933, reconegut per la II República, mentre que a la resta de quaderns de les diferents etapes educatives no se'n fa esment. Les referències, minses, que hi trobem en conjunt no aprofundeixen, no obstant, en altres circumstàncies històriques de rellevància per a la integració de la dona en la vida política. Com assenyala Izquierdo (2010, p. 206), “manquen referències a l'obtenció, per part de les dones, del sufragi universal a l'any 1931 i la impossibilitat, derivada de problemes amb el cens, d'exercir el

---

<sup>23</sup> Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

dret de vot l'any 1932 amb motiu de les eleccions al Parlament de Catalunya, així com tampoc es fa menció de les primeres candidates, i les primeres diputades al Parlament, a partir de les eleccions del 1980”.

Malgrat als quaderns d'informació general el text vingui sovint acompanyat d'imatges de les darreres dues –i úniques– presidentes del Parlament, hi ha una manca significativa de referències a les dones des d'una perspectiva històrica, que analitzi la inèrcia històrica que ha col·locat les dones en una posició desigual quant a la participació política. Així mateix, es troba a faltar al conjunt dels materials una aproximació a la composició de gènere del Parlament i la seva evolució al llarg de les legislatures. No s'introdueixen conceptes com la paritat, ni els canvis legislatius ocorreguts en els darrers anys per a promoure la participació de les dones en la política.

#### **4.2.4. Presència de qüestions referides a la igualtat de gènere, drets de les dones i diversitat als mitjans de comunicació del Parlament**

El Parlament de Catalunya disposa de diversos comptes a la xarxa social Twitter, on informa regularment sobre la seva activitat institucional. Per a l'anàlisi d'aquest indicador, s'ha partit d'una mostra representativa elaborada a partir de tots els 'tuits' dels comptes del Parlament de Catalunya ([@parlamentcat](#)) i d'Aula Parlament ([@AulaParlament](#)) dels darrers sis mesos des de la recollida de dades, és a dir, d'octubre de 2018 a març de 2019, ambdós inclosos.

Com es pot observar a la Taula 4, el 7,5% de la totalitat de 'tuits' del compte [@parlamentcat](#) fan referència a alguna mena de contingut sobre igualtat de gènere, la situació de les dones, col·lectiu LGTBI+ o diversitat en general. En el cas del compte d'Aula Parlament, el 19% del conjunt de 'tuits' versa sobre igualtat de gènere, situació de les dones o diversitat sexual i afectiva. L'activitat d'aquest darrer compte és, no obstant, molt menys intensa que la del compte oficial del Parlament.

***Taula 4. Presència de continguts relatius a igualtat de gènere als comptes de Twitter del Parlament***

<b>Compte oficial</b>	<b>Parlament de Catalunya</b>	<b>Aula Parlament</b>
<b>Nombre de 'tuits' relacionats amb igualtat/situació dones/LGTBI+</b>	27	6
<b>Proporció 'tuits' relacionats amb igualtat/situació dones/LGTBI+</b>	7,5%	14%
<b>Total 'tuits'</b>	360	42

Font: Elaboració pròpia

En termes de representació simbòlica, el fet que la proporció de 'tuits' relatius a la igualtat de gènere, la situació de les dones o diversitat sigui major en el cas del compte d'Aula Parlament és

significatiu, donat que és la plataforma que informa, generalment, de les activitats adreçades a la ciutadania, però en particular a infants i adolescents dels centres educatius que realitzen visites i activitats al Parlament.

El fet que només el 7,5% dels ‘tuits’ del compte oficial del Parlament versin sobre algun d’aquests temes és preocupant i alarmant des d’un punt de vista de la representació simbòlica. D’aquest 7,5% de ‘tuits’, un 92% presenten les dones o les persones LGTBI+ com a protagonistes del ‘tuit’, sense que els membres d’aquests col·lectius ocupin cap càrrec polític o institucional (Taula 5). Qualitativament, dels 24 casos que representen aquest supòsit, 12 fan referència a l’aprovació o debat de lleis o mocions sobre els drets de les dones o persones LGTBI+, 11 són lectures de declaracions institucionals o condemnes per part del Parlament a casos de violència masclista o LGTBIfòbia, i 2 fan referència a l’atorgament de premis a organitzacions que lluiten per la igualtat social.

**Taula 5. Protagonisme de les dones als ‘tuits’**

<b>Protagonistes del ‘tuit’, amb càrrecs polítics o institucionals</b>	2	8%
<b>Protagonistes del ‘tuit’, sense càrrecs polítics o institucionals</b>	24	92%
<b>No són protagonistes del ‘tuit’, ni tenen càrrecs polítics o institucionals</b>	1	4%
<b>Total</b>	26	100%

Font: Elaboració pròpia

Cal destacar, però, que existeixen ‘tuits’ el contingut dels quals no versa sobre igualtat de gènere ni diversitat sexual i afectiva, però en els quals hi apareixen dones com a protagonistes, fonamentalment per ostentar algun càrrec polític o institucional. Així, dels 17 casos en què les dones són les protagonistes del ‘tuit’ i tenen alguna mena de càrrec polític o institucional, només 2 versen sobre temes d’igualtat de gènere, en particular, sobre la composició de gènere del Parlament de Catalunya a la XII legislatura (Taula 5). La resta es tracta d’intervencions o rodes de premsa de diputades.

En el cas del compte d’Aula Parlament, la totalitat dels ‘tuits’ relatius a igualtat de gènere, situació de les dones o col·lectiu LGTBI+ versen sobre actes en què es commemora la seva victimització o sobre drets d’aquests col·lectius.



#### 4.2.5. Presència de les dones/LGTBI+ i continguts relatius als mateixos als canals de notícies del Parlament

##### 4.2.5.1. Espai de notícies

El web del Parlament disposa d'un espai de notícies on informa de l'actualitat de l'activitat parlamentària. Per a estudiar la presència de contingut relatiu a la igualtat de gènere o la diversitat a les notícies, però també la presència de dones a les mateixes –i en qualitat de què–, s'ha construït una mostra representativa a partir de totes les notícies del primer trimestre de 2019.

De la mostra seleccionada, el 38% de les notícies fan esment a problemàtiques relatives a la situació de les dones o al col·lectiu LGTBI+. La presència de les dones a les notícies, en canvi, és del 77% (Taula 6). Això s'explica bàsicament pel fet que no sempre que alguna dona apareix a una notícia, necessàriament és en un context en què es tracta la situació de desigualtat o discriminació social que les dones pateixen.

**Taula 6. Presència de contingut relatiu a igualtat de gènere i presència de les dones a les notícies**

	<b>Contingut relatiu a igualtat de gènere/LGTBI+</b>	<b>Presència de les dones</b>
<b>Nombre absolut</b>	18	36
<b>Proporció</b>	38%	77%
<b>Total notícies</b>	47	47

Font: Elaboració pròpia

Qualitativament, és rellevant observar els casos en què les dones protagonitzen les notícies (Taula 7), tant si tenen algun càrrec polític o institucional com si no. Els casos en què tenen algun càrrec (10), el seu protagonisme ve justificat per la seva qualitat de portaveus dels grups parlamentaris, la seva elecció com a presidentes de comissió o conselleres, la seva participació en qualitat d'expertes en jornades organitzades pel Parlament, o en notícies per denunciar l'empresonament de diputades pels fets de l'1 d'octubre. En general, doncs, es tracta d'un protagonisme per la seva activitat professional o política, sense cap mena de relació amb qüestions de gènere. Les notícies amb un contingut relatiu a la igualtat de gènere i en què les dones a què es fa referència tenen càrrecs polítics o institucionals són escasses (2). Es tracta de notícies que informen sobre les iniciatives empreses pel Parlament en matèria de plans d'igualtat, o de la composició de gènere de la institució.

**Taula 7. Presència i protagonisme de les dones a les notícies.**

Mes	Protagonistes		No protagonistes		No apareixen dones a la notícia	Total
	Amb càrrecs polítics o institucionals	Sense càrrecs polítics o institucionals	Amb càrrecs polítics o institucionals	Sense càrrecs polítics o institucionals		
Gener	20% (2)	14% (2)	43% (3)	40% (2)	27% (3)	26% (12)
Febrer	20% (2)	29% (4)	43% (3)	60% (3)	45% (5)	36% (17)
Març	60% (6)	57% (8)	14% (1)	0% (0)	27% (3)	38% (18)
<b>Total</b>	10	14	7	5	11	47

Nota: Entre parèntesis s'indica el nombre absolut de notícies.

Font: Elaboració pròpia

Quant a dones sense càrrecs i amb protagonisme a les notícies (14), prop de tres de cada cinc notícies tenen a veure amb el debat o aprovació de lleis o mocions sobre drets de les dones o per combatre la violència masclista, així com per commemorar el Dia Internacional de les Dones. De manera minoritària, també hi ha un reconeixement a la tasca duta per entitats que realitzen alguna mena de treball social, alguna de les quals liderada per dones. Això mostra que el protagonisme de les dones sense càrrecs polítics o institucionals és degut, fonamentalment, a la seva situació de víctimes i, en menor mesura, a la seva agència social.

#### **4.2.5.2. Canal Parlament**

El Canal Parlament és un mitjà del Parlament que recull només una petita part de l'activitat institucional, la considerada de més rellevància social. Per això, és adient analitzar el pes relatiu que tenen les dones en les activitats recollides pel canal. S'han analitzat les seccions *Resums de plens i actes*, *Les lleis*, *Escó 136* i *Funcionament del Parlament* del Canal Parlament. Els resums de plens<sup>24</sup>, en què es destaca el més rellevant dels debats dels projectes i proposicions de llei, són importants atès que la funció legislativa del Parlament és la més característica de la institució.

Al març del 2019, les dones parlamentàries representaven el 43,7% dels escons del Parlament. Per contra, la seva presència als resums que emet el Canal Parlament és encara més baixa, tant en nombre d'intervencions com en el temps de paraula<sup>25</sup> atorgat als resums dels plens o dels actes institucionals (Taulas 8 i 9).

<sup>24</sup> Els resums de plens es concentren a les seccions *Les lleis* i *Escó 136*. La secció *Resums de plens i actes* aplega, bàsicament, resums d'actes institucionals no-legislatius.

<sup>25</sup> No es comptabilitzen les veus en off en el recompte d'intervencions ni del temps de paraula.

**Taula 8. Intervencions de dones i d'homes recollides als resums de plens i d'actes institucionals**

<b>Intervencions</b>	<b>Dones</b>	<b>Homes</b>	<b>Total</b>
Percentatge	37,1%	62,9%	100%
Total	88	149	237

Font: Elaboració pròpia

**Taula 9. Nombre de segons en l'ús de la paraula de dones i d'homes als resums de plens i d'actes institucionals**

<b>Temps de paraula</b>	<b>Dones</b>	<b>Homes</b>	<b>Total</b>
Percentatge	34,8%	65,2%	100%
Total	3114	5830	8944

Font: Elaboració pròpia

Les intervencions de persones extraparlamentàries als resums de plens i actes expliquen parcialment aquesta desigualtat, tot i que la força explicativa de les mateixes és limitada. Malgrat les intervencions i temps de paraula sigui major en el cas dels homes extraparlamentaris, es compleix la regla de la paritat quantitativa (Taulas 10 i 11).

**Taula 10. Intervencions de dones i d'homes recollides als resums de plens i d'actes institucionals**

<b>Intervencions</b>	<b>Dones</b>	<b>Homes</b>	<b>Total</b>
Percentatge	45%	55%	100%
Total	9	11	20

Font: Elaboració pròpia

**Taula 11. Nombre de segons en l'ús de la paraula de dones i d'homes extraparlamentaris als resums de plens i d'actes institucionals**

<b>Temps de paraula</b>	<b>Dones</b>	<b>Homes</b>	<b>Total</b>
Percentatge	40,3%	59,7%	100%
Total	307	455	762

Font: Elaboració pròpia

Per aquest motiu, l'explicació més raonable i que explicaria una proporció major del repartiment de visibilitat i protagonisme entre dones i homes als resums elaborats pel Canal Parlament té a veure amb la jerarquia parlamentària i la manca de paritat qualitativa. Els vídeos del Canal Parlament acostumen a donar més protagonisme i visibilitat a les intervencions dels membres que pel seu càrrec gaudeixen d'una major importància. La paritat quantitativa de la XII legislatura no condueix a una paritat qualitativa, ja que les dones acostumen a ocupar posicions més baixes en l'estructura jeràrquica de la institució<sup>26</sup>, al mateix temps que la posició condiciona la presència i protagonisme als resums dels plens (Izquierdo, 2010, p. 191).

<sup>26</sup> Un exemple el trobem a la Mesa del Parlament a data de 18 de juny de 2019, composta per només 2 dones del conjunt dels 7 càrrecs d'aquest òrgan.

Les veus en off, que donen el to als resums de plens i actes, també han estat analitzades. El percentatge de veus en off femenines que donen explicació al contingut dels vídeos és del 41% (Taula 12). Globalment, es compleix amb la regla de participació equilibrada de dones i homes. Ara bé, un anàlisi desagregat per les diferents seccions del Canal Parlament mostra que la totalitat de veus que donen to als vídeos sobre el funcionament del Parlament són masculines. En termes de representació simbòlica, el fet que els vídeos que versen sobre el funcionament del Parlament siguin acompanyats per veus masculines exclusivament, pot arribar a transmetre la imatge que les qüestions més tècniques, reglamentàries i procedimentals relacionades amb les funcions del Parlament són competència dels homes.

**Taula 12. Gènere de les persones que posen la veu en off**

<b>Veus en off masculines</b>	33
<b>Veus en off femenines</b>	23
<b>Proporció veus en off femenines</b>	41%

Font: Elaboració pròpia

## 5. Conclusions

La representació simbòlica és una eina de *soft power* que té la capacitat de controlar els subjectes socials i polítics a través de l'evocació de significat amb caràcter normatiu, que al mateix temps legitima determinades formes d'organització social del gènere i en deslegitima unes altres. La representació simbòlica del gènere que el Parlament de Catalunya construeix visual i discursivament té implicacions sobre l'imaginari col·lectiu de la ciutadania en relació amb els rols i normes de gènere atribuïts als homes i a les dones.

La representació simbòlica del gènere que el Parlament de Catalunya evoca cap a l'exterior de la institució presenta resultats més satisfactoris en alguns indicadors que en d'altres. Quant al significat simbòlic que evoquen els espais físics, la manca d'existència d'una sala per a les necessitats específiques de les dones en relació amb l'al·letament dels infants, juntament amb la presència d'obres artístiques que representen les dones exclusivament en rols passius o associats a la maternitat i la bellesa, fan que el Parlament encara projecti una imatge de la política com una esfera on les dones són invasores d'espai (Puwar, 2004). La construcció de gènere que aquest simbolisme evoca rarament suposarà una transformació de les respostes afectives de les persones i dels seus criteris de judici de la competència de les dones en la política. Aquest simbolisme de gènere, al mateix temps, està contribuint a la perpetuació de l'ordre de gènere dominant i hegemònic.

Quant a les comunicacions externes, en el pla discursiu cal destacar com a element positiu que el Parlament emmarca la violència i discriminació que pateixen les dones com a un problema que interpel·la al conjunt de la ciutadania, donat que no només suposa la violació dels drets *de* les dones, sinó que és símptoma d'un dèficit democràtic que hauria de concernir a tothom. Trobem, per tant, als discursos que emanen del Parlament signes del que Gordon (1988) anomena un dels grans èxits del feminisme: la definició de la violència envers les dones com un problema social. No obstant aquest emmarcament del problema, el Parlament no sempre s'interroga per la font de les causes d'aquesta violència. Quan ho fa, l'atribució a una estructura d'organització social no és sistemàtica.

La representació de les persones que pertanyen al col·lectiu LGTBI+, majoritàriament com a víctimes o subjectes de drets, no deixa de ser una representació de cabdal importància per mostrar el posicionament de la primera institució del país envers la discriminació a la qual en moltes esferes de la vida aquestes persones encara s'enfronten. No obstant això, la seva representació com a figures victimitzades o que reclamen drets també pot acabar situant-les en una situació paradoxalment problemàtica. Si bé és important la funció de denúncia front a les desigualtats socials de gènere que encara són una realitat, la sistemàtica representació com a víctimes o subjectes que demanen la igualtat de drets pot acabar normalitzant aquest paper, deixant en penombra altres facetes, àmbits i temes on també tenen presència i rellevància, i confinant-los a una posició persistent de víctima. No obstant, atorgar-los visibilitat en aquests altres àmbits presenta unes majors limitacions en comparació amb les possibilitats en el cas de les dones, ja que l'orientació sexual no és quelcom visible als ulls. No obstant, es pot avançar cap a una representació de les persones d'aquest col·lectiu que no alimenti injustícies reactives de reconeixement (Fraser, 2000), a través de l'èmfasi en el concepte d'equitat, però sempre vinculat a nocions 'actives' de vulnerabilitat i injustícia, que tracin les causes i historicitat de les mateixes.

Els continguts relatius a la igualtat de gènere en diferents cicles o jornades que el Parlament realitza podrien ser més fàcilment accessibles, fet que contribuiria de manera més efectiva a la difusió de materials que pogueren servir per a desafiar les normes de gènere dominants. Això mateix val per als materials educatius que posa a disposició la institució parlamentària per als ciutadans i les ciutadanes del demà, ja que aquests documents pràcticament no incorporen continguts sobre la situació de les dones o la seva participació política en clau històrica.

Així mateix, als mitjans de comunicació del Parlament i a les declaracions institucionals, les dones acostumen a ser representades en qualitat de víctimes, mentre que el reconeixement a la seva

agència com a ciutadanes que participen dels diferents processos de la vida política, econòmica i social és minoritària.

En definitiva, durant els darrers anys, a Catalunya i a Espanya s'ha desenvolupat legislació que ha permès avançar en el reconeixement i garantia dels drets de les dones i les persones LGTBI+. No obstant aquests progressos des del punt de vista de la representació substantiva, la representació simbòlica que els dispositius discursius fan dels subjectes a favor dels quals es legisla és fonamental, ja que els construeix i presenta d'una determinada manera (i no d'una altra), quelcom que pot acabar servint interessos i agendes polítiques regressives. El Parlament de Catalunya ha adoptat un compromís institucional amb la igualtat de gènere. És fonamental que no desatengui el seu poder normatiu en la construcció de gènere, i adopti una política que condueixi cap a la homogeneïtzació dels diferents significats –alguns en direccions oposades– que avui dia evoca en termes de gènere.

Els resultats presentats no permeten afirmar que el Parlament de Catalunya estigui contribuint a una transformació de les creences de les persones en relació amb el gènere, sinó que, presenta una posició ambivalent. En alguns casos normalitza valors i normes de gènere hegemònics que contribueixen a perpetuar les relacions desiguals de gènere a la societat a través del 'poder sobre' les dones, i en altres ocasions realitza construccions simbòliques del gènere que poden ser una eina d'apoderament per a la formació d'alternatives de resistència a l'hegemonia de gènere per part dels subjectes subalterns de l'heteropatriarcat.

## 6. Bibliografia i referències

Althusser, L., 1970. *Lenin and Philosophy and Other Essays*. Ed., 2006. Nova Delhi: Aakar Books.

Angermuller, J., 2014. *Poststructuralist discourse analysis: Subjectivity in enunciative pragmatics*. New York: Palgrave Macmillan.

Broude, N. i Garrard, M. D., 1996. *The power of feminist art: The American movement of the 1970s, history and impact*. New York: Harry N. Abrams.

Bunch, Ch. i Carrillo, R., 1991. *Gender Violence: A Development and Human Rights Issue*. New Jersey: Center for Women's Global Leadership.

Catalunya. Llei Orgànica 6/2006, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 20 de juliol de 2006, núm. 4680.

Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, CEDAW, Nacions Unides, 2017.

Derrida, J., 1988. *Limited Inc*. Evanston: Northwestern University Press.

Durkheim, É., 1911. Juicios de valor y juicios de realidad. A: É. Durkheim, ed. 2000. *Sociología y filosofía*. Madrid: Miño y Dávila. pp. 113-117.

Edstrom, J., 2010. Time to call the bluff: (De)-constructing 'women's vulnerability', HIV and sexual health. *Development*, 53(2), pp. 215-221.

Errejón, Í., 2012. *La lucha por la hegemonía durante el primer gobierno del MAS en Bolivia (2006-2009): un análisis discursivo*. Ph. D. Universidad Complutense de Madrid.

Foucault, M., 1980. *Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings 1972-1977*. New York: Pantheon Books.

Foucault, M., 1995. *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*. New York: Vintage.

Fraser, N., 2000. ¿De la redistribución al reconocimiento? Dilemas de la justicia en la era postsocialista. *New Left Review*, 1, pp. 126-155.

Gerbner, G. i Gross, L., 1976. Living With Television: The Violence Profile. *Journal of Communication*, 26(2), pp. 172-199.

Gordon, L., 1988. *Heroes of Their Own Lives: The Politics and History of Family Violence*. New York: Penguin Books.

Harding, S., 1986. *The Science Question in Feminism*. Ithaca: Cornell University Press.

Izquierdo, M. J., 2010. *Diagnosi comparativa de la situació de dones i homes al Parlament de Catalunya i proposta de pla d'acció*. Institut Català de les Dones.

Lakoff, G., 2004. *Don't think of an elephant!*. White River Junction: Chelsea Green Publishing.

Landry, R. i Bourhis, R., 1997. Linguistic landscape and ethnolinguistic vitality: an empirical study. *Journal of Language and Social Psychology*, 16 (1), pp. 23-49.

- Lefebvre, H., 1991. *The Production of Space*. Oxford: Blackwell.
- Leston-Bandeira, C., 2016. Why symbolic representation frames parliamentary public engagement. *The British Journal of Politics and International Relations*, 18(2), pp. 498-516.
- Lombardo, E. i Meier, P., 2014. *The symbolic representation of gender: A discursive approach*. Farnham: Ashgate.
- Mira, A., 2007. *De Sodoma a Chueca: una historia cultural de la homosexualidad en España en el siglo XX*. 2a edición. Madrid: Egales.
- Munro, V. E. i Scoular, J., 2012. Abusing Vulnerability? Contemporary Law and Policy Responses to Sex Work in the UK. *Feminist Legal Studies*, 20(3), pp. 189-206.
- Páramo, P., 2008. La construcción psicosocial de la identidad y del self. *Revista Latinoamericana de Psicología*, 40(3), pp. 539-550.
- Parlament de Catalunya, 2015. *Catàleg de béns de caràcter artístic i cultural del Parlament de Catalunya*. Barcelona: Parlament de Catalunya.
- Parlament de Catalunya, 2018. *Reglament del Parlament de Catalunya*. Barcelona: Edicions Parlament de Catalunya.
- Parlament de Catalunya, 2019. *Web del Parlament de Catalunya* [en línia] disponible a <https://www.parlament.cat/web/index.html>
- Pitkin, H., 1967. *The concept of representation*. Berkeley: University of California Press.
- Puwar, N., 2004. *Space Invaders: Race, Gender and Bodies Out of Place*. Oxford i New York: Berg.
- Rueda, L. Í., 2011. *Análisis del discurso. Manual para las ciencias sociales*. Barcelona: Editorial UOC.
- Sáez, J., 2005. El contexto sociopolítico del surgimiento de la Teoría Queer. De la crisis del Sida a Foucault. A: D. Córdoba, J. Sáez i P. Vidarte. *Teoría Queer. Políticas bolleras, maricas, trans, mestizas*. Barcelona: Egales
- Saward, M., 2006. The representative claim. *Contemporary Political Theory*, 5(3), pp. 297-318.
- Scollon, R. i Scollon, S. W., 2003. *Discourses in place: Language in the material world*. Londres: Routledge.
- Spade, D., 2015. *Normal life: Administrative violence, critical trans politics, and the limits of law*. Durham: Duke University Press.
- Spivak, G. C., 1988. Can the subaltern speak? *Reflections on the history of an idea*. New York: Columbia University Press.
- Taylor, Ch., 1989. *Sources of the Self: The Making of the Modern Identity*. Cambridge: Harvard University Press.
- Vallespín, F., 2012. *La mentira os hará libres*. Barcelona: Galaxia Gutenberg.



Wittig, M., 1992. *The Straight Mind and other essays*. Traduït de l'anglès per J. Sáez i P. Vidarte, 2006. Boston: Beacon Press.

Woll, C. i Jacquot, S., 2010. Using Europe: strategic action in multi-level politics. *Comparative European Politics*, 8(1), pp. 110-126.

Yuval-Davis, N., 1997. *Gender & Nation*. Londres: Sage.

## **Annexos**

### **Annex I. Declaracions institucionals analitzades**

#### **Declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones**

**Llegida en el Ple del Parlament el dia 19 de novembre de 2015**

Amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, que se celebra el 25 de novembre, el Parlament de Catalunya vol manifestar el rebuig a la violència masclista i vol contribuir institucionalment a eradicar-la mitjançant una actitud decidida.

Les xifres visibles de la violència masclista en totes les seves formes i expressions, com els maltractaments en l'àmbit de la parella, la violència sexual o els assetjaments laborals, entre altres múltiples manifestacions, i l'evident augment de la violència entre la població més jove constaten una realitat inacceptable en qualsevol país democràtic.

I Catalunya no és aliena a aquesta realitat. Segons dades oficials, enguany 6 dones han estat assassinades i en els darrers deu anys ho han estat 106 dones. És una xacra que no para de créixer dramàticament i que qüestiona els fonaments de la democràcia, incapaç de garantir el dret de les dones a viure lliures de violència.

Malgrat que avui hi ha legislació específica, com la Llei orgànica 1/2004, del 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, o la recentment aprovada Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, que representen un pas ferm per a traslladar la violència masclista de l'àmbit privat a l'àmbit públic i polític, el Parlament de Catalunya constata la necessitat de reafirmar un compromís estable i perseverant de les administracions públiques i d'adoptar les mesures i dotar els recursos que permetin abordar la xacra de la violència masclista des d'una perspectiva integral i multidisciplinària i incidir en tots els factors que la perpetuen.

En aquest mateix sentit, el Parlament de Catalunya es fa ressò de les demandes de les organitzacions que alerten dels incompliments de la legislació internacional, de la necessitat d'impulsar el desplegament a Catalunya de disposicions per a eradicar la violència masclista i de la necessitat de fer un canvi de rumb decisiu, amb polítiques actives i valentes de lluita contra el masclisme.

Cal fer saber als agressors el rebuig i la condemna absoluta de totes les expressions de violència masclista, també de les més subtils i simbòliques. Cal emetre un missatge contundent per tal que quedi clara la tolerància zero cap als feminicidis i la violència masclista en totes les seves formes.

En aquest sentit, el Parlament de Catalunya, en compliment de la Declaració sobre la primera víctima mortal per violència masclista a Catalunya del 2015, llegida el 22 de gener de 2015, ha reprès el compromís de «lamentar a l'inici de cada sessió plenària, cada vegada que hi hagi una dona morta per violència masclista, el nou cas ocorregut i el nombre total de víctimes mortals, com a mesura per a avançar en la sensibilització i la prevenció de la violència masclista a Catalunya».

Atès que és necessària més sensibilització de la societat cap a aquesta xacra que és la violència contra les dones, el Parlament de Catalunya fa seva la reivindicació de les institucions públiques i la societat civil de desplegar la Llei d'igualtat efectiva de dones i homes.

Parlament de Catalunya, 19 de novembre de 2015

## **Declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia Internacional de les Dones**

**Llegida en el Ple del Parlament el dia 9 de març de 2016**

El Parlament de Catalunya, amb motiu del Dia Internacional de les Dones, que se celebra el 8 de març, manifesta la seva total implicació en la lluita per aconseguir la igualtat real entre dones i homes i per a combatre qualsevol forma de discriminació i inequitat.

Atès que internacionalment, a partir de l'Assemblea de les Nacions Unides i en substitució dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, vigents fins al 2015, s'han fixat fins al 2030 els Objectius de Desenvolupament Sostenible, que es proposen de canviar el curs del segle XXI abordant reptes fonamentals com la pobresa, la desigualtat i la violència contra les dones i entre els quals l'apoderament de les dones és una condició prèvia per aconseguir-los, el Parlament de Catalunya fa seu molt especialment, d'entre aquests objectius, el número 5, dedicat íntegrament a la igualtat de gènere.

El Parlament de Catalunya manifesta la seva voluntat de treballar específicament els diferents aspectes que marca l'objectiu 5 esmentat:

- Posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i nenes a tot el món. En aquest sentit, el Parlament considera indispensable impulsar la igualtat d'oportunitats per mitjà del sistema educatiu, garantir la igualtat d'oportunitats d'accés al món laboral, de

promoció i salarials i donar solució a les necessitats específiques de les dones que viuen al món rural.

- Eliminar totes les formes de violència contra totes les dones i nenes en els àmbits públic i privat, incloses el tràfic i l'explotació sexual i altres tipus d'explotació.

- Eliminar totes les pràctiques nocives, com el matrimoni infantil, precoç i forçat i la mutilació genital femenina.

- Reconèixer i valorar el treball de cura no remunerat i el treball domèstic no remunerat per mitjà de la prestació de serveis públics, la provisió d'infraestructures i la formulació de polítiques de protecció social, i també amb la promoció de la responsabilitat compartida en la llar i la família, segons el que pertoqui a cada país.

- Vetllar per la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d'oportunitats de lideratge en tots els àmbits de presa de decisions en la vida política, econòmica i pública.

- Garantir l'accés universal a la salut sexual i reproductiva i els drets reproductius, de conformitat amb el Programa d'acció de la Conferència Internacional sobre la Població i el Desenvolupament, la Plataforma d'Acció de Beijing i els documents finals de les conferències d'examen respectives.

- Emprendre reformes que atorguin a les dones el dret als recursos econòmics en condicions d'igualtat, i també l'accés a la propietat i al control de les terres i altres béns, els serveis financers, l'herència i els recursos naturals, de conformitat amb les lleis dels estats.

- Millorar l'ús de la tecnologia instrumental, en particular les tecnologies de la informació i la comunicació, per a promoure l'apoderament de les dones.

- Adoptar i enfortir polítiques encertades i lleis aplicables per a promoure la igualtat entre els gèneres i l'apoderament de dones i nenes a tots els nivells.

El Parlament de Catalunya fa seus aquests objectius i es compromet a desenvolupar-los.

Palau del Parlament, 9 de març de 2016

## **Declaració del Parlament de Catalunya sobre l'acollida de refugiats a Europa**

**Llegida en el Ple del Parlament el dia 17 de març de 2016**

El Parlament de Catalunya condemna tota violació del dret internacional humanitari, dels drets humans i, especialment, dels drets dels infants, exigeix la fi de la violència a Síria i expressa el seu suport a la recerca d'una solució política al conflicte per mitjà de converses de pau inclusives, sense condicions prèvies, que respectin els drets i les aspiracions de la població siriana i que culminin amb unes eleccions lliures i democràtiques.

El Parlament de Catalunya, compromès amb els valors universals de democràcia, justícia i llibertat, davant la gravetat de la situació que pateixen les persones que fugen dels conflictes armats, manifesta que l'acollida de persones refugiades és un deure per a tots els països democràtics, tal com estableix la Convenció de Ginebra, que, cal recordar-ho, forma part de la nostra legalitat.

Davant els preacords que es van assolir el passat 7 de març en la cimera entre la Unió Europea i Turquia i que hauran d'ésser discutits en el Consell Europeu dels dies 17 i 18 de març, el Parlament de Catalunya manifesta la seva preocupació pel fet que aquests preacords puguin vulnerar greument la legislació que protegeix les persones refugiades i empitjorar la crisi humanitària que estan vivint, i sol·licita al Govern en funcions de l'Estat que bloquegi el preacord i posi per davant la protecció de les persones perseguides.

El Parlament de Catalunya fa una crida a les institucions catalanes, espanyoles i europees perquè intensifiquin les actuacions concretes per a millorar les condicions de vida en els camps d'acollida de persones refugiades i en les rutes de trànsit i perquè posin una atenció especial en els grups més vulnerables del conflicte -les minories, les dones i els infants-, prioritzant-ne l'alimentació, l'educació i el restabliment psicològic i facilitant la reunificació familiar.

El Parlament de Catalunya declara que, de la mateixa manera que molts catalans i catalanes van trobar refugi quan fugien de la dictadura, avui Catalunya vol assumir la responsabilitat d'acollir persones refugiades d'acord amb els principis democràtics, els drets humans i un model de societat oberta i solidària. Per aquest motiu, el Parlament expressa la disponibilitat de Catalunya, país d'acollida, per a col·laborar en el reassentament i l'arribada directa de persones refugiades, d'acord amb les lleis internacionals i l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats, i crida tots els ciutadans i totes les institucions a col·laborar en l'acollida i integració dels refugiats mentre duri llur estada a Catalunya.

Palau del Parlament, 17 de març de 2016

## **Declaració del Parlament de Catalunya de condemna dels atemptats terroristes a la ciutat de Lahore, al Pakistan**

**Llegida en el Ple del Parlament el dia 6 d'abril de 2016**

El Parlament de Catalunya condemna de la manera més enèrgica els atemptats perpetrats al parc Gulshan-e-Iqbal de Lahore, al Pakistan, el passat diumenge 27 de març, com a conseqüència dels quals han mort més de setanta persones i n'hi ha més de 340 de ferides, sobretot dones i nens.

El Parlament se solidaritza amb les víctimes dels atemptats, i també amb llurs famílies i amics i amb les persones d'origen pakistanès que viuen a Catalunya i en formen part, i mostra el seu suport incondicional al poble pakistanès en aquests moments difícils, especialment per a la comunitat cristiana, objectiu de l'atac, però també per a la comunitat musulmana, majoritària entre les víctimes, i per a persones d'altres confessions.

El Parlament es referma en el rebuig de totes les formes de terrorisme i es compromet a col·laborar positivament en el repte de substituir la cultura de la violència per la cultura de la pau, per tal que la prevenció de conflictes i la mediació sigui la pràctica principal per a evitar o solucionar els conflictes, i apel·la, un cop més, a defensar i garantir la justícia social i el respecte dels drets humans com el millor mitjà per a fer un món més segur.

Palau del Parlament, 6 d'abril de 2016

## **Declaració del Parlament de Catalunya contra l'homofòbia: la lesbofòbia, la gaifòbia, la bifòbia i la transfòbia**

**Llegida el 17 de maig de 2016 en l'Acte amb motiu del dia internacional contra l'homofòbia**

Des que, el 1990, l'Organització Mundial de la Salut va eliminar l'homosexualitat de la llista de trastorns sexuals, es va adoptar la data del 17 de maig com a Dia Internacional de la lluita contra l'Homofòbia (lesbofòbia i gaifòbia), la bifòbia i la transfòbia. El Parlament de Catalunya de nou s'adhereix a aquesta jornada, que recorda que cal donar resposta a tota situació de discriminació, d'injustícia i de violència envers les persones per llur identitat de gènere o llurs orientacions sexuals i afectives.

Els principis d'equitat i de no-discriminació són elements fonamentals dels drets humans, i així ho recull la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. El Parlament de Catalunya expressa la seva voluntat que es desplegui aquesta llei en tot el seu abast per a eradicar qualsevol situació de discriminació i assegurar que la diversitat sexual i afectiva es pugui viure en plena llibertat. El Parlament de Catalunya expressa el rebuig a qualsevol discriminació i violència per raó d'identitat o orientació sexuals i aposta per una societat que superi estereotips i tracti amb respecte i dignitat la participació i representació de les diferències i diversitats sexuals i afectives.

Així mateix, el Parlament vol mostrar el seu suport i reconeixement a totes les persones que han estat perseguides o que han patit discriminació o violència per llur identitat o orientació sexuals, i també vol expressar la seva voluntat d'assegurar el compliment d'aquesta llei, que recull les demandes històriques de moviments i associacions que han liderat durant dècades la reivindicació dels drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals, que han assolit legalment un reconeixement social i polític que se'ls havia negat, però que, malauradament, encara estan lluny d'una plena normalització.

Amb motiu d'aquesta jornada, doncs, el Parlament de Catalunya condemna les actituds de rebuig, de prejudici i d'hostilitat contra lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals; aposta pel reconeixement de la llibertat i la igualtat entre totes les persones

en una societat democràtica i plural, i fa una crida a tots els poders polítics, institucions, entitats i col·lectius i a tota la societat civil per a eradicar tot tipus de discriminació i violència per raó d'identitat de gènere o d'orientació afectiva i sexual. A Catalunya, i així ho reconeix la Llei, totes les persones han de poder viure llurs diferències de gènere o sexe en condicions d'igualtat, equitat i llibertat.

Palau del Parlament, 17 de maig de 2016

## **Declaració del Parlament de Catalunya de suport a les associacions Mares de Soacha i Mares del Daguestan**

**Llegida a la Comissió d'Acció Exterior i Cooperació, Relacions Institucionals i Transparència el dia 7 de juliol de 2016**

El Parlament de Catalunya, arran de la compareixença, el passat 14 d'abril de 2016, de Marina Bernal, fundadora de l'associació Mares de Soacha, i Svetlana Issàeva, fundadora de l'associació Mares del Daguestan, a la Comissió d'Acció Exterior i Cooperació, Relacions Institucionals i Transparència del Parlament de Catalunya:

- Expressa la seva preocupació pels terribles fets exposats sobre desaparicions forçoses a Colòmbia i Rússia.
- Mostra el seu reconeixement a la tasca que duen a terme totes dues associacions.
- Insta els organismes internacionals competents en la matèria a posar tots els mitjans necessaris a l'abast de les dues entitats per a facilitar que es puguin aclarir els fets denunciats i, si és el cas, reclamar les responsabilitats que se'n derivin.

Palau del Parlament, 7 de juliol de 2016

## **Declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones**

**Llegida en el Ple del Parlament el dia 30 de novembre de 2016**

Amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, que se celebra el 25 de novembre, el Parlament de Catalunya vol manifestar una vegada més el rebuig a la violència masclista.



Al començament d'aquest segle, la notícia sobre els femicidis de Ciudad Juárez feia la volta al món. La matança de dones en aquella urbs del nord de Mèxic no va passar inadvertida a Catalunya: associacions feministes, organitzacions socials i institucions de cooperació es van solidaritzar amb activistes de drets humans i familiars de víctimes que exigien justícia i denunciaven una barbàrie silenciada per l'Estat mexicà.

En aquell temps la paraula "femicidi" era estranya i llunyana, aliena a una realitat que es concebia com a pròpia dels països del sud. Van haver de passar anys perquè canviéssim la mirada i la poséssim en la nostra realitat quotidiana. Aleshores, però, semblava que no era possible sincronitzar la utilització dels termes "violència de gènere" i "femicidi".

Al principi d'aquesta dècada, ja va començar a introduir-se l'ús del terme "femicidi" en alguns sectors del moviment feminista. És important situar el moment en què un determinat subjecte polític s'apropia de termes que representen un canvi d'enfocament o de mentalitat social, ja que fer-ho dota de poder discursiu aquest subjecte polític i n'enforteix les reivindicacions.

La lluita contra els femicidis ha anat acompanyada de reivindicacions d'accions globals que aborden el fenomen de les violències contra les dones en el marc de les societats patriarcal. "Ni una morta més" és el compromís que reclama la societat civil amb la lluita contra la violència masculista i en defensa dels drets de les dones com a drets humans, i és el compromís que totes les institucions públiques han d'expressar i materialitzar.

És per això que el Parlament de Catalunya vol declarar que reconeix el terme "femicidi" com a concepte aglutinador de les formes de violència de gènere que acaben en l'assassinat de dones i que continuarà posant èmfasi en les polítiques públiques i accions de conscienciació social dirigides a prevenir totes les violències de gènere.

Palau del Parlament, 30 de novembre de 2016

**Declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del quarantè aniversari dels assassinats d'Atocha**

## **Llegida en el Ple del Parlament el dia 25 de gener de 2017**

El 24 de gener de 1977 un grup de pistolers feixistes irrompia en un conegut despatx d'advocats laboralistes de Madrid, al número 55 del carrer d'Atocha, i assassinava Luis Javier Benavides Orgaz, Serafín Holgado, Ángel Rodríguez Leal, Francisco Javier Sauquillo i Enrique Valdelvira.

Eren els darrers sobresalts sagnants del règim franquista, condemnat per l'imparable desig de canvi i de llibertat que sacsejava tota la societat. Eren part destacada d'aquest moviment les lluites del món del treball per a assolir uns drets socials i laborals equiparables als que s'havien reconegut en les democràcies del nostre entorn europeu.

Avui, quaranta anys després, el Parlament de Catalunya s'inclina davant la memòria dels advocats i treballadors que van morir al despatx d'Atocha i ret homenatge, amb aquest gest, a totes les dones i tots els homes que, en els temps més terribles de la dictadura, i també en els anys agitats i no exempts de sofriment de la transició, van donar el millor de si mateixos per oferir a les noves generacions un futur de progrés social i llibertats polítiques.

El Parlament de Catalunya, recuperat en aquell mateix període com a institució representativa del nostre poble, convida la ciutadania a preservar la memòria d'aquells fets i d'aquelles persones. Sense aquest record, difícilment podríem avançar cap a noves fites de justícia social i plenitud democràtica.

## **Declaració de la presidència del Parlament de Catalunya de suport a l'aturada amb motiu de la commemoració del Dia Internacional de les Dones**

**8 de març de 2017**

Amb motiu del Dia Internacional de les Dones, que es commemora avui, em plau fer lectura de la següent declaració.

Els moviments de dones han empès històricament les societats en favor de la igualtat

efectiva de dones i homes.

És una lluita llarga, persistent, que al nostre país ha aconseguit establir una igualtat formal. Sobre el paper, tenim els mateixos drets. Teòricament, hauríem de tenir les mateixes oportunitats per desenvolupar els nostres projectes de vida.

Tanmateix, no és així, no tenim les mateixes oportunitats. La igualtat real encara és lluny. Ho mostra, per exemple, la bretxa salarial.

Les dades de l'estudi presentat el passat mes de febrer pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies indiquen una diferència del 26% entre el que cobren les dones i els homes. Una injustícia del present que condiciona el benestar i la independència de les dones treballadores, i que afectarà també el seu futur, ja que limitarà la quantia de les seves pensions.

La bretxa laboral és solament una de les moltes desigualtats existents. Davant d'aquestes, els moviments de dones continuen empenyent per la igualtat. I des de les institucions es treballa per oferir solucions.

Al final de la legislatura passada el Parlament va aprovar, per unanimitat, la Llei d'igualtat efectiva de dones i homes, una eina valuosa per actuar transversalment, per lluitar contra la discriminació per raó de sexe en tots els àmbits, les etapes i les circumstàncies de la vida.

És una eina que cal acabar de desplegar i que cal utilitzar, malgrat els entrebancs que ha sofert. Perquè no ens podem resignar a acceptar les desigualtats. Perquè cal persistir en la defensa dels drets i les llibertats de les dones.

Per això avui, dia 8 de març, per commemorar el Dia Internacional de les Dones, per expressar el nostre compromís amb la lluita imparable per la igualtat efectiva de dones i homes, ens sumem a l'aturada internacional que han convocat moviments de dones arreu del món.

## **Declaració del Parlament de Catalunya de condemna del genocidi del poble yazidita i d'altres minories per Estat Islàmic**

**Llegida en el Ple del Parlament el dia 26 d'abril de 2017**

Després d'haver proclamat el Califat en territori de Síria i de l'Iraq, l'anomenat Estat Islàmic hi ha imposat la seva interpretació extremista de la xaria, hi persegueix les minories religioses i les expulsa perquè les considera infidels, i hi duu a terme execucions públiques i decapitacions massives de persones que es neguen a convertir-se a l'Islam.

Aquestes persecucions afecten les minories ètniques i religioses presents a la zona, com els cristians, els musulmans xiïtes i la minoria yazidita, una religió minoritària que es remunta a l'any 2000 aC i que té els seus orígens en el zoroastrisme.

La comunitat yazidita, a més, és objecte d'assetjament i persecucions per motius religiosos fins i tot en els camps de refugiats de Grècia, fins al punt que els seus membres es veuen obligats a allotjar-se en espais separats de la resta.

El Parlament de Catalunya condemna el genocidi del poble yazidita i d'altres minories religioses, com els cristians i els musulmans xiïtes, per part de l'organització Estat islàmic. Així mateix, condemna la violència i les atrocitats comeses per aquesta organització contra les minories religioses, les dones, els infants, les persones pertanyents al col·lectiu LGTB i totes les que no subscriuen el seu ideari.

El Parlament de Catalunya constata la vulnerabilitat d'aquests grups als mateixos camps on haurien de trobar refugi i expressa la seva disposició a donar-los prioritat en cas d'una eventual acollida de refugiats.

Finalment, el Parlament de Catalunya manifesta el seu suport a la llibertat religiosa arreu del món.

Palau del Parlament, 26 d'abril de 2017

## **Declaració de la Junta de Portaveus del Parlament de Catalunya en defensa dels drets civils i polítics**

**Junta de Portaveus, 23 de març de 2018**

La Junta de Portaveus del Parlament de Catalunya constata que representants electes del poble de Catalunya i d'organitzacions civils han estat citats a declarar davant el Tribunal Suprem i processats per llur activitat política i institucional. Alguns d'ells romanen des de fa mesos a les presons d'Estremera i Soto del Real o a l'exili, i d'altres s'han vist obligats a renunciar a l'escó per pressions judicials.

La Junta de Portaveus del Parlament de Catalunya defensa la dignitat i la sobirania de la institució i denuncia la intolerable situació de judicialització de la política, que afecta tota la societat civil, les institucions i els debats parlamentaris. Així mateix, la Junta de Portaveus insisteix en la defensa dels drets polítics de tots els diputats i diputades escollits democràticament a les darreres eleccions, i denuncia altre cop la vulneració de drets civils, fonamentals i polítics que afecta tota la ciutadania de Catalunya.

Palau del Parlament, 23 de març de 2018

## **Declaració del Parlament de Catalunya en defensa de la integritat de les dones**

**Llegida en el Ple del Parlament el 4 de maig de 2018**

La sentència que l'Audiència Provincial de Navarra va fer pública el 26 d'abril amb relació a la violació múltiple que es va produir a Pamplona el 2016 és ignominiosa.

La sentència reforça la creença que les dones són sempre còmplices i, en el fons, responsables de la violència que pateixen. Manté la màxima que, si una dona no s'oposa amb fermesa i amb evident resistència a ulls dels homes davant d'un acte de violència masclista, serà sempre sospitosa d'haver consentit, induït o provocat l'agressió. I exigeix a les dones que acreditin la manca de consentiment, com si aquest fos una presumpció.

La sentència no s'ajusta a la gravetat que implica la violació d'una jove de divuit anys per part de cinc homes d'entre vint-i-quatre i vint-i-set anys, dos dels quals entrenats per a l'ús de la força. I incorpora elements denigrants d'un vot particular que menysté l'estat de vulnerabilitat de la jove i ofèn la sensibilitat de qualsevol.

Per tot això, el Parlament de Catalunya expressa el seu profund malestar i rebutja el tracte donat a la víctima per una de les institucions de què hom espera empara, protecció i justícia.

El Parlament de Catalunya denuncia que aquests fets són propis d'un sistema patriarcal i que aquesta sentència, absolutament vergonyosa, contribueix a mantenir l'estigmatització de les dones i a legitimar la violència contra elles.

El Parlament de Catalunya manifesta una profunda indignació per aquesta sentència, que ha provocat una repulsa generalitzada en la ciutadania, perquè provoca una doble victimització, ja que, a banda d'ésser un atemptat contra la integritat de la dona, aquesta ha de suportar la manca de protecció del sistema judicial.

El Parlament de Catalunya manifesta el compromís en la lluita feminista per canviar aquestes estructures encara presents en la nostra societat, que perpetuen la desigualtat i la manca de respecte envers les dones en ple segle XXI.

El Parlament de Catalunya considera necessària i imprescindible la formació en perspectiva de gènere del cos judicial. Amb aquesta finalitat, s'ha de promoure un programa aprofundit i dirigit als professionals de l'àmbit judicial sobre la violència masclista i les violències i els abusos sexuals.

Palau del Parlament, 4 de maig de 2018

## **Declaració del Parlament de Catalunya en suport del poble gitano**

**Llegida en el Ple del Parlament el dia 5 de juliol de 2018**

El 18 de juny de 2018 Matteo Salvini, ministre de l'Interior del govern italià, va declarar la intenció de constituir un cens de la població gitana a Itàlia amb la finalitat d'expulsar-ne els gitanos en situació «irregular», i ho va justificar amb greus difamacions de caràcter econòmic, educatiu i social cap al poble gitano.

Aquestes declaracions se sumen a les d'altres dirigents internacionals, que, fins i tot en sessió plenària al Parlament Europeu, amb motiu del Dia Internacional del Poble Gitano, afirmaven que hi hauria d'haver un dia internacional per a «les víctimes dels problemes causats pels gitanos».

Aquestes posicions vulneren el marc normatiu europeu en matèria d'igualtat i de no-discriminació, com ara el Tractat de Lisboa, la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea o la Directiva 2000/43/CE del Consell, del 29 de juny de 2000, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte de les persones independentment de llur origen racial o ètnic, i també ometen el Marc europeu d'estratègies nacionals d'inclusió de la comunitat gitana en cada estat membre.

El Parlament de Catalunya no pot mantenir el silenci institucional davant aquests atacs discriminatoris cap al poble gitano, que alimenten i reforcen una imatge estereotipada i negativa de les gitanes i els gitanos i inciten la ciutadania al rebuig, el menyspreu i l'odi respecte a la població gitana.

El poble gitano és un poble més d'Europa i de Catalunya, la minoria més nombrosa del continent, que ha patit una repressió constant al llarg de la seva història. En aquest sentit, el compromís del Parlament de Catalunya ha estat clar i inequívoc al llarg dels anys, amb l'adopció de diverses mocions i resolucions, la creació de l'intergrup del poble gitano o l'impuls des del Govern del Pla integral del poble gitano 2017-2020, amb l'objectiu d'aconseguir grans avenços en aquest reconeixement cultural i en l'equiparació social i econòmica del poble gitano al nostre país.

Per tot això, el Parlament de Catalunya manifesta el seu rebuig a les declaracions i polítiques antigitanistes, una forma específica de racisme que cal combatre

institucionalment i socialment. Així mateix, expressa ple suport al poble gitano i a les mobilitzacions convocades davant els atacs discriminatoris que ha rebut i continua rebent.

Al llarg de la seva història, Catalunya s'ha caracteritzat com a terra d'acollida, diversa i multicultural. Per això el Parlament de Catalunya fa una crida a la societat catalana perquè combati l'antigitanisme social, i per a sumar esforços per a treballar per la convivència i la igualtat a Europa.

Palau del Parlament, 5 de juliol de 2018

## **Declaració del Parlament de Catalunya contra els abusos sexuals a infants**

### **Llegida en el Ple del Parlament el dia 22 de novembre de 2018**

Aquesta setmana han coincidit dues dates de reconeixement i visibilització dels drets dels infants: dimarts, 20 de novembre, era el Dia Mundial dels Drets dels Infants; dilluns, dia 19, era el Dia Mundial per la Prevenció de l'Abús Sexual Infantil. A Catalunya, malgrat la manca de dades sobre aquesta qüestió, tots els estudis apunten que almenys un de cada cinc nens i nenes pateix o ha patit abús sexual abans de complir els disset anys. D'aquests, un 60% mai no rebrà cap tipus d'ajuda, i el 90% no en dirà res fins a l'edat adulta.

La Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de l'Infant, del 1989, i la normativa vigent a Catalunya i a Espanya en matèria d'infància reconeixen als infants i adolescents el dret a ésser protegits de qualsevol forma de violència, inclòs l'abús sexual, i el deure dels poders públics d'adoptar mesures perquè aquesta protecció sigui efectiva. El Parlament de Catalunya ha aprovat en nombroses ocasions propostes i mocions per a abordar, de manera integral, la lluita contra tot tipus de maltractaments i d'agressions als nens i nenes del nostre país, també les sexuals. Han estat iniciatives que sempre han estat formulades des de la perspectiva de l'infant com a subjecte de drets. Lamentablement, però, la realitat no millora. Entre molts altres motius, perquè no s'aconsegueix trencar el tabú que pesa quan es tracta aquesta qüestió en la nostra societat, pel fet que en un 85% dels casos l'abusador és algú de l'entorn familiar de l'infant. Cal trencar aquest tabú i, com a institució compromesa en la lluita contra aquesta xacra que destrossa vides des de la infantesa, amb aquesta declaració el Parlament vol contribuir



a treure de la foscor una realitat que existeix als nostres barris i a les nostres famílies. De la mateixa manera que fa anys que lluita contra la violència masclista, el Parlament de Catalunya es compromet a treballar per modificar la percepció d'afer privat de la violència sexual contra infants. El Parlament expressa la solidaritat envers les víctimes d'abusos sexuals infantils, i la necessitat de prendre consciència de la gravetat d'aquestes situacions i de les dificultats que pateixen les víctimes a l'hora de presentar denúncies d'aquests tipus de delictes. Així mateix, insta els diversos poders executius i legislatius, i també el poder judicial, a revisar normes, protocols i circuits per a millorar la prevenció, la detecció, la intervenció i la recuperació de les víctimes d'aquest tipus d'abús.

Palau del Parlament, 22 de novembre de 2018

## **Declaració de la Junta de Portaveus del Parlament de Catalunya amb motiu de l'inici del judici del Tribunal Suprem contra dirigents polítics i socials catalans**

### **Junta de Portaveus, 5 de febrer de 2019**

La Junta de Portaveus del Parlament de Catalunya denuncia la instrumentalització política de la justícia que duu a terme l'Estat espanyol en el procés judicial contra els dirigents independentistes.

La Junta de Portaveus del Parlament de Catalunya manifesta que la judicialització de la política, lluny d'oferir solucions, dificulta i bloqueja la situació política i social. Per aquest motiu, reclama als diferents poders de l'Estat espanyol que respectin el poble de Catalunya, les persones que l'integren, llurs drets individuals i col·lectius i les decisions que lliurement i democràticament adoptin.

La Junta de Portaveus del Parlament de Catalunya exigeix l'alliberament immediat de Carme Forcadell, Jordi Sànchez, Jordi Cuixart, Oriol Junqueras, Jordi Turull, Josep Rull, Raül Romeva, Dolors Bassa i Joaquim Forn.

La Junta de Portaveus del Parlament de Catalunya expressa la voluntat que una delegació del Parlament sigui present en les sessions de la vista oral que se celebrarà a la Sala Segona del Tribunal Suprem i que jutjarà dotze dirigents polítics i socials, onze dels quals són o han estat diputats i diputades del Parlament de Catalunya.

La Junta de Portaveus del Parlament de Catalunya trasllada aquesta declaració a la Mesa

del Parlament perquè adopti les mesures necessàries per a poder enviar-hi una delegació d'aquesta cambra i demana al president del Parlament que faci les gestions pertinents per a fer-ho possible.

## **Declaració del Parlament de Catalunya de condemna de l'atac homòfob al Centre LGTBI de Barcelona**

**Llegida en el Ple del Parlament el dia 7 de febrer de 2019**

El Centre LGTBI de Barcelona va rebre un atac homòfob la nit del dissabte 26 de gener, una setmana després d'haver-se inaugurat. Els atacants hi van trencar vidres, hi van escriure missatges d'odi, hi van encastar una tanca i hi van dibuixar símbols feixistes.

Aquests fets atempten greument contra els principis de la Llei 11/2014, que té com a objectiu desenvolupar i garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals (LGBTI) i evitar-los situacions de discriminació i violència, per a assegurar que a Catalunya es pugui viure la diversitat sexual i afectiva en plena llibertat.

El Parlament de Catalunya condemna la violència i dona suport a les accions empreses per l'Ajuntament de Barcelona i per les organitzacions socials davant la Fiscalia per a garantir que aquests actes no restin impunes.

El Parlament de Catalunya defensa una societat diversa, que respecta els drets i llibertats de tothom per damunt de l'odi, la intolerància i la discriminació.

El Parlament de Catalunya celebra el caràcter multitudinari i solidari de la concentració de denúncia de l'atac i fa una crida a tota la societat catalana per a protegir la diversitat sexual i afectiva de tothom.

Palau del Parlament, 7 de febrer de 2019

## **Declaració del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia Internacional de les Dones Treballadores**

**Llegida en el Ple del Parlament el dia 7 de març de 2019**

El Parlament de Catalunya, amb motiu del Dia Internacional de les Dones Treballadores, que se celebra el 8 de març, manifesta la seva total implicació i el seu compromís en la lluita per combatre qualsevol forma de discriminació i iniquitat, i per aconseguir la igualtat real entre dones i homes.

Els drets fonamentals de les dones han d'estar garantits i no sols han d'ésser reconeguts legalment, sinó que han d'ésser efectivament exercits en tots els àmbits de la vida: polític, econòmic, social, cultural, educatiu, científic i laboral. Tanmateix, a la pràctica, avui això encara no és així. Les dones no gaudeixen de les mateixes oportunitats que els homes i persisteixen en la societat desiguatats i discriminacions de tota mena que fan que les dones, entre altres col·lectius, siguin el rostre invisibilitzat de la pobresa.

Per aquest motiu, és imprescindible, urgent i absolutament necessari que tothom, ciutadans i institucions, es comprometi i s'impliqui en l'objectiu d'erradicar les desigualtats patriarcals i la discriminació contra les dones i les nenes a tot el món, i en l'objectiu d'aconseguir la igualtat efectiva apoderant-les arreu.

El Parlament de Catalunya es compromet a impulsar polítiques i actuacions transversals destinades a combatre la persistència i la reproducció de les desigualtats i la discriminació fins a erradicar-les, a eliminar totes les formes de violència contra les dones i les nenes, a lluitar contra el tràfic d'éssers humans amb finalitats sexuals, a garantir que totes les dones puguin exercir plenament llurs drets com a ciutadanes, a assegurar la igualtat d'oportunitats educatives, laborals, econòmiques i personals, i a garantir la participació social plena i efectiva de les dones i l'accés universal a la salut sexual i reproductiva.

El Parlament de Catalunya dona suport a les treballadores que se sumin a la vaga general feminista i a les reivindicacions, els actes, les manifestacions i les aturades inherents al dret de vaga que es convoquin amb motiu del Dia Internacional de les Dones Treballadores, alhora que fa un reconeixement a totes les dones de les generacions precedents que han lluitat per la igualtat entre homes i dones, i també als moviments feministes i llurs aportacions.

Palau del Parlament, 7 de març de 2019

## **Annex II. Metodologia d'anàlisi de les declaracions institucionals**

Les variables analitzades són:

- **Tipus de declaració:**

- Commemoració: aquelles declaracions que commemoren fets que es recorden periòdicament.
- Homenatge: declaracions en què s'honora alguna persona o entitat
- Posicionament: declaracions que expressen judicis morals o polítics sobre algun esdeveniment, i que fixen la posició política institucional respecte a aquell.
- **Esmert al col·lectiu de dones o LGTBI+:**
  - Sí
  - No
- **Imatge del subjecte:**
  - Víctima: les dones o persones LGTBI+ es presenten com a col·lectiu que pateix la violència masclista o delictes d'odi, maltractaments físics i/o psicològics, la discriminació, la pobresa, conflictes armats, o com a víctimes de malalties.
  - Subjecte de drets: les dones o persones LGTBI+ es presenten com a titulars de determinats drets, que a vegades estan formalment reconeguts, però no de manera efectiva. Les declaracions que s'emmarquen dins d'aquesta categoria adopten un enfocament centrat sobretot en la igualtat d'oportunitats, la distinció entre igualtat formal i igualtat efectiva, i la necessitat d'eradicar la discriminació per raó de sexe, identitat sexual o de gènere.
  - Agent: fa referència a les dones, persones LGTBI+, o organitzacions feministes i LGTBI com a agents actius que participen en els processos socials i polítics, i reconeix la seva agència activa en la contribució per a eradicar les desigualtats.
  - Altres: aquelles declaracions que presenten les dones o persones LGTBI+ com a col·lectiu que, juntament amb altres, participa en determinats processos o esdeveniments socials. El seu esment a les declaracions no destaca pel fet de ser dones o per pertànyer al col·lectiu LGTBI+, en aquest cas.

### Annex III. Cicles, jornades i seminaris durant la XI i XII legislatures

Legislatura	Data	Títol	Contingut relatiu a igualtat/situació de les dones/diversitat
XI legislatura	25/01/2016	XXV Jornada europea del Consell Català del Moviment Europeu	No
XI legislatura	04/04/2016	Acte de presentació del llibre 'La participació del Parlament de Catalunya en l'Assemblea Parlamentària de la Francofonia'	No

XI legislatura	29/04/2016	Inauguració del cicle 'La igualtat efectiva de dones i homes, un repte de país'. Sessió 'La complexa relació entre les dones i el treball: desigualtats i reptes'.	Sí
XI legislatura	03/06/2016	Jornada sobre empreses transnacionals i drets humans	No
XI legislatura	20/06/2016	Jornada sobre el nou reglament europeu de protecció de dades	No
XI legislatura	28/06/2016	Sessió 'Dones i política institucional: els lideratges femenins', dins el cicle 'La igualtat efectiva de dones i homes, un repte de país'	Sí
XI legislatura	25/07/2016	Sessió 'La lluita contra el tràfic de dones: dificultats i reptes', dins el cicle 'La igualtat efectiva entre dones i homes, un repte de país'	Sí
XI legislatura	19/09/2016	Sessió 'Presència de les dones en l'àmbit de les STEM (ciències, tecnologia, enginyeria i matemàtiques)', dins el cicle 'La igualtat efectiva entre dones i homes, un repte de país'	Sí
XI legislatura	10/10/2016	Sessió 'Dona i salut mental: impacte de les desigualtats socials', dins el cicle 'La igualtat efectiva de dones i homes, un repte de país'	Sí
XI legislatura	11/11/2016	Acte d'inauguració de la 21a Setmana de la Ciència i jornada 'Mecenatge i finançament de la recerca'	No
XI legislatura	30/01/2017	Acte 'La situació de la dona en l'àmbit de la justícia' del cicle 'La igualtat efectiva de dones i homes, un repte de país'	Sí
XI legislatura	30/01/2017	XXVI Jornada Europea del Consell Català del Moviment Europeu	No
XI legislatura	17/02/2017	Jornada del seminari internacional 'Empreses i drets humans: comparant experiències'	No
XI legislatura	24/02/2017	Jornada sobre conflictes d'interès	No
XI legislatura	27/03/2017	Acte inaugural de la setmana mundial de l'harmonia interconfessional: "Religió i felicitat"	No
XI legislatura	29/03/2017	Acte "Dona i TIC: experiències empresarials emergents", del cicle "La igualtat efectiva de dones i homes, un repte de país"	Sí
XI legislatura	03/04/2017	Seminari "Reptes dels drets Humans a Europa II: Populisme? Regressió de drets i el paper de l'ombudsman"	No
XI legislatura	25/04/2017	Acte "Dones al món rural i marítim, motors de progrés", del cicle "La igualtat efectiva de dones i homes, un repte de país"	Sí
XI legislatura	24/05/2017	Acte "Dones i economia: reptes i propostes", del cicle "La igualtat efectiva de dones i homes, un repte de país"	Sí
XI legislatura	19/06/2017	Jornada sobre la nova normativa europea de protecció de dades	No
XII legislatura	18/05/2018	Jornada "Ciutats europees per una mort digna"	No

XII legislatura	17/09/2018	Jornada "Parlaments amb perspectiva de gènere per a garantir la igualtat efectiva de dones i homes"	Sí
XII legislatura	28/01/2019	XXVIII Jornada Europea del Consell Català del Moviment Europeu: "Eleccions europees 2019: saps què t'hi jugues?"	No
XII legislatura	19/03/2019	Jornada amb motiu de la Setmana Mundial de l'Harmonia Interconfessional	No
XII legislatura	29/03/2019	Jornada: "Com combatre la desinformació en línia i les 'fake news'"	No

Font: Elaboració pròpia a partir dels registres de l'Agenda parlamentària